

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет – Економіки бізнесу і контролю
Кафедра – Цифрових технологій фінансових операцій
Ступінь вищої освіти – другий (магістр)
Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма – «Діджитал-облік і контроль»



КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **«Організація і методика обліку та аудиту фінансових результатів в умовах використання комп'ютерних технологій (на прикладі ТОВ «Чорноморська іграшка»)»**

ШИФР КРМ.ЦТФО.1.508А-03.1.5

Здобувач: _____ Пелешук М.А.

Керівник: _____ к.е.н., доц. Євтушевська О.О.

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від "12" грудня 2023 р., протокол № 7.

Завідувач кафедри

цифрових технологій фінансових операцій _____ Галина ТКАЧУК

Одеса – 2023 р.

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ
І МЕНЕДЖМЕНТУ ім.Г.Е.Вейнштейна

Факультет – *Економіки бізнесу і контролю*
Кафедра – *Цифрових технологій фінансових операцій*
Ступінь вищої освіти – *другий (магістр)*
Спеціальність – *071 «Облік і оподаткування»*
Освітня програма – *«Діджитал-облік і контроль»*

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри
цифрових технологій фінансових операцій

« ____ » _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

здобувача

Пелешука Миколи Андрійовича

-
1. Тема роботи: *«Організація і методика обліку та аудиту фінансових результатів в умовах використання комп'ютерних технологій (на прикладі ТОВ «Чорноморська іграшка»)»*

Затверджена наказом від 08 грудня 2022 р. наказ № 508А-03

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи 8 грудня 2023 р.
3. Вихідні дані до роботи: *Звітні дані про діяльність підприємства за 2019-2020р.р.*

-
4. Зміст кваліфікаційної роботи магістра: *Теоретичні основи обліку та аудиту об'єкту дослідження. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства за 2019-2020 роки. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та практичні аспекти організації та методики аудиту об'єкту дослідження на ньому. Висновки та пропозиції.*

-
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (вчене звання, П.І. п-Б)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 14 серпня 2023 р.

Керівник _____ Євтушевська О. О.

Завдання прийняв до виконання _____ Пелешук М.А.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1. <i>Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи</i>	14.08.23 - 20.09.23	
2. <i>Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства</i>	21.09.23 - 21.10.23	
3. <i>Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та</i>	22.10.23 - 12.11.23	
4. <i>Практичні аспекти організації й методики аудиту за напрямом кваліфікаційної роботи</i>	13.11.23 - 28.11.23	
4. <i>Оформлення кваліфікаційної роботи</i>	29.11.23 - 8.12.23	

Здобувач-магістр _____ Пелешук М.А.

Керівник роботи _____ Євтушевська О. О.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-магістр _____ Пелешук М.А.

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на тему: «Організація і методика обліку та аудиту фінансових результатів в умовах використання комп'ютерних технологій (на прикладі ТОВ «Чорноморська іграшка»)

Фінансовий результат є основним підсумковим показником. Кожен суб'єкт господарювання особливу увагу звертає на процес формування, розподілу та використання фінансового результату своєї діяльності. Основою для правильного визначення фінансового результату є науково обґрунтована організація та методика його обліку.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів.

У першому розділі кваліфікаційної роботи на основі вивчення законів та законодавчих актів розкривається економічна сутність і значення фінансових результатів діяльності підприємства, організаційні аспекти проведення аудиту фінансових результатів, інформаційні системи і технології обліку.

У другому розділі представлений економічний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства, аналіз фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності ТОВ «Чорноморська іграшка» та дана оцінка техніко-економічних показників даного підприємства за два роки.

У третьому розділі роботи розглядається стан бухгалтерського та податкового обліку фінансових результатів, проведено аудит діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка».

У завершальній частині кваліфікаційної роботи сформульовані пропозиції і рекомендації по удосконаленню фінансового та управлінського обліку фінансових результатів у ТОВ «Чорноморська іграшка».

Дипломна робота містить:

текстової частини	– 79 с.
таблиць	– 27
рисунків	– 3

ЗМІСТ

Вступ.....	6
1. Економічна сутність і значення фінансових результатів діяльності підприємства та нормативно-правова база їх обліку.....	10
1.1. Характеристика і склад фінансових результатів від усіх видів діяльності підприємства.....	10
1.2. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства.....	13
1.3. Організаційні аспекти проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства.....	31
1.4. Інформаційні системи і технології обліку фінансових результатів....	39
Висновки до розділу 1.....	42
2. Фінансово-економічний аналіз діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка».....	44
2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства.....	44
2.2 Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.....	48
2.3 Аналіз фінансового стану підприємства.....	53
Висновки до розділу 2.....	60
3. Стан бухгалтерського та податкового обліку фінансових результатів діяльності у ТОВ «Чорноморська іграшка»	62
3.1 Загальна характеристика організації бухгалтерського та податкового обліку на підприємстві.....	62
3.2 Організація на підприємстві обліку фінансових результатів діяльності	66
3.3 Аудит фінансових результатів діяльності.....	72
Висновки до розділу 3.....	75
Висновки та пропозиції.....	77
Список використаних джерел.....	80
Додатки.....	85

ВСТУП

У процесі становлення та розвитку ринкових відносин підприємства України зіткнулися з рядом проблем, які пов'язані з визначенням фінансових результатів та їх відображенням у бухгалтерському обліку. Найважливішим показником, який характеризує ефективність фінансової діяльності підприємства являється фінансовий результат (прибуток або збиток). Фінансовий результат підприємства виступає основою його економічного розвитку і зміцнення фінансових відносин з контрагентами та відображає ефективність його господарювання за всіма напрямками діяльності. На законодавчому рівні питання обліку фінансових результатів достатньо вирішено, проте збільшуються дискусії науковців з приводу пошуку шляхів зростання та стабілізації фінансових результатів підприємств, особливостей їх створення та особливостей ведення їх бухгалтерського обліку.

Для прийняття ефективних управлінських рішень необхідна достовірна інформація про результати діяльності, сформована з урахуванням специфіки господарювання підприємств та їх організаційної структури.

Насамперед це стосується об'єктивної інформації щодо витрат та доходів, як визначальних складових фінансових результатів. У процесі реформування системи бухгалтерського обліку в Україні зазнали істотних змін методологічні засади формування, обліку й відображення у звітності фінансових результатів звітного періоду з орієнтацією на концептуальні основи і принципи визнання доходів та витрат. Принципи, організація й методика обліку, порядок формування облікової політики підприємств України відповідають міжнародним стандартам фінансової звітності.

Сучасний етап функціонування економічної системи характеризується зростанням інформаційного навантаження як на управлінський персонал, так і на працівників бухгалтерії, що потребує перегляду організаційних форм ведення бухгалтерського обліку. Суттєвих змін в умовах реформування національного бухгалтерського законодавства потребує не тільки облік, а й контроль, що покликані забезпечити всі ланки управління оперативною та деталізованою в

необхідному розрізі інформацією, швидко реагувати на зміну нормативної бази, відхилення від запланованих показників діяльності тощо. Тому з метою удосконалення управління сільськогосподарськими формуваннями необхідно використовувати сучасні методи управління і запроваджувати комплексну автоматизацію облікової та управлінської діяльності, що базується на новітніх інформаційних технологіях.

Проблематикою бухгалтерського обліку та аудиту фінансових результатів та питанням достовірності їх відображення у фінансовій звітності присвячено широкий спектр наукових праць. Вагомий внесок у дослідження цих питань зробили такі вчені, як Ф.Ф. Бутинець, А.М. Герасимович, С.Ф. Голов, Н.П. Кондраков, П.А. Костюк, В.Г. Лінник, В.В. Сопко. Економічний зміст фінансових результатів, особливості їх обліку досліджували: О.О. Бабицька, М.В. Патарідзе-Вишинська, Г. Сиротюк, М.Є. Скрипник, Н.В. Шульга та ін.

Актуальність теми, її теоретичне та практичне значення зумовили вибір теми дослідження, його мету та зміст.

Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне та практичне дослідження особливостей організації і методики обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів на підприємстві в сучасних умовах господарювання.

Для досягнення поставленої мети і вирішення наукових та практичних задач було:

- розглянуто економічну сутність та зміст фінансових результатів;
- досліджено нормативно-правову базу, що регулює питання обліку фінансових результатів;
- розкрито методику обліку та аудиту фінансових результатів;
- проведено фінансово-економічний аналіз діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка» включаючи аналіз фінансових результатів діяльності та аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства;
- досліджено практику обліку і аудиту прибутків і збитків та оподаткування прибутку на досліджуваному підприємстві;

- сформульовані пропозиції і рекомендації по удосконаленню фінансового та управлінського обліку фінансових результатів у ТОВ «Чорноморська іграшка».

Об'єктом дослідження є ТОВ «Чорноморська іграшка».

Предметом дослідження обрано методику та організацію обліку та аналізу фінансових результатів діяльності як складової інформаційного забезпечення системи управління підприємством та його системи економічної безпеки.

Під час написання кваліфікаційної роботи нами були використані такі методи наукового дослідження: порівняння – для визначення відмінностей та спільних рис явищ, які досліджуються; групування – для визначення концептуальних ознак об'єкта дослідження; синтезу та аналізу – задля деталізації об'єкта дослідження, шляхом його складання на частини; монографічний метод – задля більш детального вивчення об'єкта дослідження; розрахунковий – задля розрахунку майбутніх економічних ефектів; середніх і відносних величин – для визначення рівня ефективності досліджуваних процесів.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти з питань обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів діяльності, наукові праці та публікації у періодичних виданнях вітчизняних та зарубіжних учених-економістів і практиків за напрямом обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів діяльності підприємств.

Апробація результатів роботи.

1. XVIII Всеукраїнська наукова ZOOM-конференція студентів з розділу «Харчові технології» та Наукова конференція здобувачів вищої освіти ОНТУ, секція «цифрових технологій фінансових операцій» 11.05.2022 р.

2. IV Всеукраїнська студентська науково-практична конференція: Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді. – Одеса, ОНТУ, 20-21 жовтня 2022 р.

3. Наукова конференція здобувачів вищої освіти 28-30 березня 2023 року

4. V Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді», ОНТУ, 30-31 травня 2023р.

5. XI Міжнародна науково-практична конференція «Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття» 17-18 жовтня 2023р., ОНТУ.

Публікації.

1. Пелешук М.А. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств / М.А. Пелешук, наук. кер. О. О. Євтушевська // Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів, 2022, ОНТУ, Одеса, С.130-132.

2. Пелешук М.А. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств / М.А. Пелешук, наук. кер. О. О. Євтушевська // Тези IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді», 2022, Одеса, С.123-124.

3. Пелешук М.А. Роль цифрових технологій у підприємницькій діяльності / М.А. Пелешук, наук. кер. О. О. Євтушевська // Тези V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді», 2023, Одеса, С.310-311.

4. Пелешук М.А. Особливості автоматизованого формування фінансових результатів / М.А. Пелешук, О. О. Євтушевська // Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття» 17-18 жовтня 2023р., ОНТУ, С. 612-613.

загальним обсягом 0,55 д.а.

Загальна структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст роботи становить 79 стор., містить 27 таблиць, 3 рисунки, 2 додатки, список використаних джерел з 45 найменувань.

1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ЇХ ОБЛІКУ

1.1. Характеристика і склад фінансових результатів від усіх видів діяльності підприємства

Фінансові результати діяльності підприємств характеризуються такими економічними показниками як валовий дохід, чистий дохід, прибуток. Зміст цих показників, як економічних категорій, і загальна схема їх розрахунку наступні.

Вироблена господарюючими суб'єктами валова продукція включає вартість спожитих засобів виробництва і новостворену живу працю вартість - валовий дохід.

Валовий дохід - це частина вартості валової продукції за вирахуванням матеріально-грошових затрат, крім оплати праці.

Валовий дохід є узагальнюючим показником, який характеризує результати діяльності підприємств. Його розмір залежить від кількості виробленої продукції та використаних на її виробництво матеріально-грошових коштів, крім оплати праці.

Основними факторами підвищення валового доходу є збільшення виробництва продукції та зниження матеріально-грошових затрат.

Валовий дохід, створюваний на підприємстві, є джерелом оплати праці робітників сфери матеріального виробництва і накопичень, однією із форм яких є чистий дохід.

Чистий дохід - це частина вартості продукту, яка залишається після відшкодування затрат живої і уречевленої праці. Таким чином, чистий дохід є додатковим продуктом, тобто валовий дохід за вирахуванням оплати праці.

Чистий дохід, який створюється на підприємстві, ділиться на дві частини. Одна його частина вилучається в дохід бюджету через механізм цін, друга - залишається на підприємстві і визначається як різниця між вартістю продукції

та затратами на її виробництво. Ця частина чистого доходу є чистим доходом підприємства.

Чистий доход підприємства, в свою чергу, складається з реалізованого чистого доходу, який залишається в залишках продукції, призначеної для внутрішньогосподарського використання.

Чистий доход в залишках продукції, яка використовується на внутрішньогосподарські потреби, визначається як різниця між вартістю продукції за цінами реалізації та її собівартістю.

Реалізований чистий доход розраховується за проданою продукцією, і тому він тотожний прибутку підприємства, отриманого від продажу продукції.

Отже, прибуток - це частина чистого доходу, одна з його форм.

Визначається він за проданою продукцією у встановленому порядку.

За розміром прибуток від продажу продукції, хоч і тотожний реалізованому чистому доходу, однак менший чистого доходу підприємства на суму, яка залишається в залишках продукції, використаної на внутрішньогосподарські потреби.

Крім прибутку від продажу, в господарствах розраховується балансовий прибуток. Цей прибуток не тотожний реалізованому чистому доходу підприємства. Він може бути більший або менший реалізованого чистого доходу. Це пов'язано з тим, що в балансовому прибутку, крім прибутку від продажу, враховуються різні позареалізаційні доходи і витрати, надходження та платежі.

Позареалізаційні доходи і надходження включають: прибуток минулих років, виявлений в поточному звітному році; відшкодування за втрачене майно; суми, одержані в погашення раніше списаної дебіторської заборгованості; отримані пені, штрафи, неустойки у зв'язку з невиконанням договірних зобов'язань постачальниками, підрядчиками, платниками тощо.

Позареалізаційні витрати і платежі, - це збитки минулих років, виявлені в звітному році; невідшкодовані збитки від стихійного лиха і від неповністю амортизованих основних засобів; суми, списані в погашення безнадійної дебіторської заборгованості; сплачені пені, штрафи, неустойки тощо.

Таким чином, балансовий прибуток - це прибуток від продажу продукції та послуг, інших цінностей і нематеріальних активів, скоригований на суму позареалізаційних доходів і витрат. Цей прибуток відображається у звіті підприємства.

Чистий доход (прибуток) є найважливішим показником, який дає узагальнену характеристику всій виробничо-фінансовій діяльності підприємства. В чистому доході (прибутку) відображається виконання таких важливих якісних показників, як підвищення продуктивності праці, зниження собівартості та підвищення якості продукції, використання виробничих фондів. Виконання кожним підприємством плану по чистому доходу (прибутку) і забезпечення його зростання має велике народногосподарське значення. Чистий доход (прибуток) є основним джерелом розширення основних і обігових фондів, діючим фактором, який стимулює (за допомогою створення та використання фондів економічного стимулювання) досягнення більш високих показників виробництва, джерелом доходів Держбюджету.

Під доходами розуміють збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Доходи визнаються доходами певного періоду одночасно з визнанням витрат, які були здійснені для їх отримання. Це відповідає принципам міжнародних стандартів фінансової звітності і впровадженому у національних стандартах принципу нарахування та відповідності доходів і витрат.

Визнання доходу і достовірність його оцінка - необхідна інформація для її відображення у фінансовій звітності. У свою чергу, фінансова звітність необхідна для забезпечення інформацією потенційних інвесторів, власників підприємств, кредиторів та інших її користувачів.

Загальні умови визнання доходів підприємства наведені на рис. 1.1.



Рис. 1.1. Умови визнання доходу.

Для визнання доходу повинно відбутись не лише надходження активу або зменшення зобов'язань, але й фінансовий наслідок цих подій, в якості якого виступає збільшення власного капіталу (крім внесків учасників).

Доходи підприємства класифікуються за різними ознаками.

З метою визнання доходу та визначення його суми розрізняють дохід від:

- реалізації товарів, продукції, інших активів, придбаних з метою перепродажу (крім інвестицій у цінні папери);
- надання послуг;
- використання активів підприємства іншими фізичними та юридичними особами, результатом якого є отримання процентів, дивідендів, роялті.

В залежності від виду діяльності розрізняють дохід від:

- звичайної діяльності;
- надзвичайної діяльності.

Крім того, доходи можуть виникати в результаті операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.

1.2. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

Облік доходів та витрат від основної операційної діяльності

У відповідності з національними стандартами бухгалтерських облік повинен забезпечити отримання інформації про доходи за видами діяльності.

До основної діяльності відносять операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, послуг), які є визначальною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.

Доходи, пов'язані з основною діяльністю підприємства, включають:

- дохід від реалізації готової продукції;
- дохід від реалізації товарів;
- дохід від реалізації робіт, послуг.

Продаж (реалізація) готової продукції (товарів, робіт, послуг) підприємствами обліковується на рахунку 70 "Доходи від реалізації".

Бухгалтерський облік доходів від реалізації ведеться щодо кожного об'єкта за відповідними групами, для яких відкривається окремий субрахунок.

Реалізованою вважається продукція, за яку продавець одержав кошти (або відповідну суму вартості).

Типові бухгалтерські проводки по рахунку 70 "Доходи від реалізації" наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1. - Типові бухгалтерські проводки по рахунку 70 "Доходи від реалізації"

№ оп.	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено вартість поверненої покупцем продукції (рахунок)	70 "Доходи від реалізації"	36 "Розрахунки з покупцями та замовниками"
2	Нараховано ПДВ на виручку від реалізації продукції (розрахунок бухгалтерії)	70 "Доходи від реалізації"	641 "Розрахунки за податками й платежами"
3	Відображено надходження страхових платежів від страхувальника (розрахунок бухгалтерії)	70 "Доходи від реалізації"	76 "Страхові платежі"
4	Віднесено на фінансовий результат дохід від реалізації продукції (розрахунок бухгалтерії)	70 "Доходи від реалізації"	79 "Фінансові результати"
5	Отримано готівку за продану продукцію (прибутковий касовий ордер)	30 "Каса"	70 "Доходи від реалізації"

Продовження таблиці 1.1.

1	2	3	4
6	Отримано основні засоби в обмін на неподібний об'єкт (акт приймання)	15 "Капітальні інвестиції"	70 "Доходи від реалізації"
7	Отримано кошти на поточний рахунок в банку (виписка банку)	31 "Рахунки в банках"	70 "Доходи від реалізації"
8	Відображено дохід від одержаних короткострокових векселів (вексель)	34 "Короткострокові векселі одержані"	70 "Доходи від реалізації"
9	Відображено дохід за одержані товарно-матеріальні цінності або надані послуги (рахунок фактура або рахунок)	63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"	70 "Доходи від реалізації"
10	Видано заробітну плату готовою продукцією (розрахунково-платіжна відомість, накладна)	66 "Розрахунки з оплати праці"	70 "Доходи від реалізації"

Облік інших операційних доходів та витрат. Визначення фінансового результату від операційної діяльності

До іншої операційної діяльності належить процес вибуття будь-якого якого активу (виробничих запасів, матеріальних цінностей, оборотних активів тощо). У складі інших операційних доходів відображаються всі інші доходи, не пов'язані з реалізацією (товарів, робіт, послуг), до яких, зокрема належать:

- дохід від реалізації іноземної валюти;
- дохід від реалізації інших оборотних активів (виробничих запасів, МШП тощо);
- дохід від операційної оренди активів;
- дохід від операційної курсової різниці;
- пеня, штрафи, які визнані боржником або щодо яких отримано рішення судових органів про стягнення;
- доходи від відшкодування раніше списаних активів;
- дохід від списання кредиторської заборгованості, що виникла під час операційного циклу, після закінчення строку позовної давності;
- одержані гранти, асигнування та субсидії;
- інші доходи від операційної діяльності.

В бухгалтерському обліку суми інших доходів від операційної діяльності підприємства відображаються на рахунку 71 "Інший операційний дохід".

Аналітичний облік інших операційних доходів ведеться за видами доходів та іншими напрямками, визначеними підприємством. Записи на рахунках з обліку інших операційних доходів здійснюються на підставі розрахунку бухгалтерії.

Відображення операцій, пов'язаних із отриманням доходів від іншої операційної діяльності, наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2. - Відображення операцій, пов'язаних із отриманням доходів від іншої операційної діяльності

№ оп.	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено дохід від реалізації оборотних активів (рахунок)	36 "Розрахунки з покупцями та замовниками"	712 "Дохід від реалізації інших оборотних активів"
2	Нараховано ПДВ від вартості реалізації оборотних активів (розрахунок бухгалтерії)	712 "Дохід від реалізації інших оборотних активів"	641 "Розрахунки за податками й платежами"
3	Відображено дохід від реалізації Іноземної валюти (рахунок)	36 "Розрахунки з покупцями та замовниками"	711 "Доход від реалізації іноземної валюти"
4	Одержано доходи від операційної оренди (розрахунок бухгалтерії)	37 "Розрахунки з різними дебіторами"	713 "Доход від операційної оренди активів"
5	Одержано дохід від операційних курсових різниць (розрахунок бухгалтерії)	362 "Розрахунки з іноземними покупцями"; 612 "Поточна за боргованість за довгостроковими забор"язаннями в іноземній валюті"; 632 "Розрахунки з іноземними постачальниками"	714 "Доход від операційної курсової різниці"
6	Одержано пеню, штрафи, неустойки (розрахунок бухгалтерії)	36 "Розрахунки з покупцями та замовниками"; 37 "Розрахунки з різними дебіторами"	715 "Одержані штрафи, пені, неустойки"

Продовження таблиці 1.2.

1	2	3	4
6	Одержано пеню, штрафи, неустойки (розрахунок бухгалтерії)	36 "Розрахунки з покупцями та замовниками"; 37 "Розрахунки з різними дебіторами"	715 "Одержані штрафи, пені, неустойки"
7	Списано кредиторську заборгованість по закінченню строку позовної давності (платіжне доручення, розрахунок бухгалтерії)	63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"; 68 "Розрахунки за іншими операціями"	717 "Дохід від списання кредиторської заборгованості"
8	Віднесено до складу операційного доходу кошти, одержані як цільове фінансування (розрахунок бухгалтерії)	48 "Цільове фінансування і цільове надходження"	718 "Одержані гранти та субсидії"
9	Віднесено інший операційний дохід на рахунок фінансових результатів по закінченню звітного періоду (розрахунок бухгалтерії)	71 "Інший операційний дохід"	791 "Результати основної діяльності"

Узагальнення інформації про фінансові результати підприємства від звичайної діяльності та надзвичайних подій ведеться на рахунок 79 "Фінансові результати".

Рахунок 79 "Фінансові результати" - тимчасовий, результатний, має ознаки пасивного рахунку.

По кредиту рахунку 79 "Фінансові результати" на підставі довідок та розрахунків бухгалтерії відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, по дебету - суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, а також належна сума нарахованого податку на прибуток.

Сальдо рахунку при його закритті списується на рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)".

Бухгалтерський облік фінансових результатів ведеться щодо результатів від кожного виду діяльності, для яких відкривається відповідний субрахунок.

Рахунок 79 "Фінансові результати", як і більшість синтетичних рахунків, має субрахунки, наведені в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3. - Субрахунки рахунку 79 "Фінансові результати"

№ субрахунку	Назва субрахунку	Характеристика
791	“Результат основної діяльності”	Визначається прибуток (збиток) від основної діяльності підприємства. За кредитом субрахунку відображається в порядку закриття рахунків сума доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та від іншої операційної діяльності (рахунки 70 "Доходи від реалізації", 71 "Інший операційний дохід"), за дебетом - сума в порядку закриття рахунків обліку собівартості реалізованої готової продукції, товарів, робіт і послуг, адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат (90 "Собівартість реалізації", 92 "Адміністративні витрати". 93 "Витрати на збут", 94 "Інші витрати операційної діяльності").
792	“Результат фінансових операцій”	Визначається прибуток (збиток) від фінансових операцій підприємства. За кредитом субрахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових доходів, за дебетом - списання фінансових витрат з рахунків 95 "Фінансові витрати" та 96 "Втрати від участі в капіталі".
793	«Результат іншої звичайної діяльності»	Визначається прибуток (збиток) від іншої звичайної діяльності підприємства. За кредитом рахунку відображається списання сум в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної та іншої звичайної діяльності підприємства, за дебетом - списання витрат з рахунку 97 "Інші витрати".
794	“Результат надзвичайних подій”	Визначається прибуток (збиток) від надзвичайних подій. За кредитом субрахунку відображається списання доходів, одержаних від надзвичайних подій, за дебетом - списання витрат від надзвичайних подій, що обліковуються на рахунку 99 "Надзвичайні витрати".

Аналітичний облік фінансових результатів ведеться за їх характером, видами продукції, товарів, робіт, послуг та іншими напрямками, визначеними підприємством самостійно.

Первинними документами при відображенні накопичення фінансових результатів різних видів діяльності та віднесення до складу нерозподіленого прибутку (збитку) є довідки та розрахунки бухгалтерії.

При складанні квартальних звітів порівнюються обороти по дебету та кредиту рахунку 79 "Фінансові результати", і якщо кредитовий оборот по рахунку 79 "Фінансові результати" буде більше дебетового обороту цього ж рахунку, то підприємство на суму різниці має нерозподілений прибуток звітного періоду.

Якщо дебетовий оборот по рахунку 79 "Фінансові результати" більше кредитового обороту даного рахунку, тобто підприємство здійснило більше витрат, ніж мало доходу, то підприємство на суму різниці має непокритий збиток.

Дані по рахунку 79 "Фінансові результати" відображаються в журналі № 6 та у Звіті про фінансові результати.

Підприємства, які для узагальнення інформації про витрати застосовують тільки рахунки класу 8 "Витрати за елементами", субрахунки рахунку 79 "Фінансові результати" дебетують у кореспонденції з кредитом рахунків класу 8 "Витрати за елементами", а також рахунків 23 "Виробництво", 26 "Готова продукція" та інших рахунків класу 2 "Запаси", а також з кредитом рахунків класу 1 "Необоротні активи" та класу 3 "Кошти, розрахунки та інші активи".

Основні бухгалтерські проводки по рахунку 79 "Фінансові результати", наведено в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4. - Основні бухгалтерські проводки по рахунку 79 "Фінансові результати"

№ оп	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списано витрати виробництва на фінансовий результат	79 "Фінансові результати"	23 "Виробництво"
2	Списано на фінансовий результат собівартість реалізованої продукції підприємствами, що використовують тільки 8 клас рахунків	79 "Фінансові результати"	26 "Готова продукція"
3	Відображено нерозподілений прибуток підприємства звітного періоду	79 "Фінансові результати"	44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)"
4	Списано на фінансовий результат суми, що належать до виключення із складу доходів	79 "Фінансові результати"	70 "Доходи від реалізації"
5	Списано на фінансовий результат собівартість реалізації протягом звітного періоду	79 "Фінансові результати"	90 "Собівартість реалізації"
6	Списано на фінансовий результат адміністративні витрати, понесені протягом звітного періоду	79 "Фінансові результати"	92 "Адміністративні витрати"
7	Списано на фінансовий результат витрати на збут, понесені протягом звітного періоду	79 "Фінансові результати"	93 "Витрати на збут"
8	Списано на фінансовий результат інші витрати операційної діяльності, понесені протягом звітного періоду	79 "Фінансові результати"	94 "Інші витрати операційної діяльності"

Продовження таблиці 1.4.

1	2	3	4
6	Списано на фінансовий результат адміністративні витрати, понесені протягом звітного періоду	79 "Фінансові результати"	92 "Адміністративні витрати"
7	Списано на фінансовий результат витрати на збут, понесені протягом звітного періоду	79 "Фінансові результати"	93 "Витрати на збут"
8	Списано на фінансовий результат інші витрати операційної діяльності, понесені протягом звітного періоду	79 "Фінансові результати"	94 "Інші витрати операційної діяльності"
9	Списано на фінансовий результат фінансові витрати, понесені протягом звітного періоду	79 "Фінансові результати"	95 "Фінансові витрати"
10	Списано на фінансовий результат понесені протягом звітного періоду витрати від інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі	79 "Фінансові результати"	96 "Витрати від участі в капіталі"
11	Списано на фінансовий результат інші витрати, понесені протягом звітного періоду	79 "Фінансові результати"	97 "Інші витрати"
12	Списано на фінансовий результат витрати, понесені протягом звітного періоду при нарахуванні податку на прибуток, отриманого за даними бух. обліку	79 "Фінансові результати"	98 "Податки на прибуток"
13	Списано на фінансовий результат витрати, понесені протягом звітного періоду у зв'язку із надзвичайними подіями	79 "Фінансові результати"	99 "Надзвичайні витрати"
14	Відображено непокритий збиток звітного періоду	44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)"	79 "Фінансові результати"
15	Списано дохід, одержаний підприємством у звітному періоді внаслідок основної операційної діяльності	70 "Доходи від реалізації"	79 "Фінансові результати"
16	Списано дохід, отриманий підприємством у звітному періоді внаслідок іншої операційної діяльності	71 "Інший операційний дохід"	79 "Фінансові результати"
17	Списано дохід, одержаний підприємством у звітному періоді від інвестицій, що обліковуються за методом участі в капіталі	72 "Дохід від участі в капіталі"	79 "Фінансові результати"
18	Списано дохід, одержаний підприємством у звітному періоді від іншої фінансової діяльності	73 "Інші фінансові доходи"	79 "Фінансові результати"
19	Списано дохід, одержаний підприємством у звітному періоді від звичайної діяльності, яка не є фінансовою і операційною	74 "Інші доходи"	79 "Фінансові результати"
20	Списано дохід, одержаний підприємством у звітному періоді внаслідок надзвичайних подій	75 "Надзвичайні доходи"	79 "Фінансові результати"

Звичайною діяльністю є будь-яка статутна діяльність підприємства або операції, які забезпечують чи виникають внаслідок здійснення такої діяльності.

Розмір прибутку або збитку операційної (основної) діяльності підприємства визначається на результатному субрахунку 79 і "Результат основної діяльності".

По кредиту субрахунку 791 "Результат основної діяльності" відображається в порядку закриття рахунків сума доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та від іншої операційної діяльності (рахунки 70 "Доходи від реалізації", 71 "Інший операційний дохід"), а по дебету субрахунку відображається сума в порядку закриття рахунків обліку собівартості реалізованої готової продукції, товарів, робіт і послуг, адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат (90 "Собівартість реалізації", 92 "Адміністративні витрати", 93 "Витрати на збут", 94 "Інші витрати операційної діяльності").

Аналітичний облік фінансових результатів від операційної діяльності ведеться за видами результатів та іншими напрямками, визначеними підприємством та зазначеними в Наказі про облікову політику.

Первинними документами обліку фінансових результатів від операційної діяльності є розрахунок (довідка) бухгалтерії.

Фінансовий результат від операційної діяльності включає в себе фінансові результати від основної діяльності (як правило, результати від реалізації), а також прибуток (збиток) від іншої операційної діяльності.

Обліковий процес формування фінансових результатів операційної діяльності є досить складним.

Для отримання показника прибутку або збитку від операційної діяльності Планом рахунків передбачено субрахунок 791 "Результат основної діяльності". У кінці звітної періоду рахунки 70, 71, 90, 92, 93, 94 списуються на субрахунок 791 "Результат основної діяльності", за даними якого визначається прибуток (збиток) операційної діяльності.

Прибуток (збиток) від іншої звичайної діяльності підприємства визначається на результатному субрахунку 793 "Результат від іншої звичайної діяльності".

По кредиту рахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної та іншої звичайної діяльності підприємства, по дебету - списання витрат з рахунку 97 "Інші витрати".

Аналітичний облік фінансових результатів від іншої звичайної діяльності ведеться за видами результатів та іншими напрямками визначеними підприємством.

Первинними документами з обліку резервів від іншої звичайної діяльності є розрахунки бухгалтерії.

Облік доходів та витрат від фінансової діяльності

До неопераційної діяльності виробничо-комерційної діяльності належить фінансова та інвестиційна діяльність.

Фінансовою діяльністю вважається така діяльність, яка пов'язана зі змінами розміру та складу власного та позикового капіталу підприємства.

Основними видами доходів, які належать до фінансової діяльності, є:

- дивіденди одержані;
- відсотки одержані;
- інші фінансові доходи.

Доходи, що виникають в процесі фінансової діяльності підприємства, такі, як дивіденди, відсотки, інші доходи, отримані від фінансових інвестицій, відображаються в бухгалтерському обліку на рахунках 72 "Дохід від участі в капіталі", 73 "Інші фінансові доходи".

Аналітичний облік доходів фінансової діяльності ведеться за видами доходів та іншими напрямками визначеними підприємством. Первинні документи обліку фінансових доходів і доходів від участі в капіталі є розрахунок бухгалтерії.

Облік операцій, пов'язаних з отриманням фінансових доходів і відображенням на рахунку 73 "Фінансові доходи", наведено в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5. - Облік операцій, пов'язаних з отриманням фінансових доходів

№ оп.	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Нараховано суму дивідендів, відсотків, роялті, що підлягають отриманню (розрахунок бухгалтерії)	373 "Розрахунки за нарахованими доходами"	73 "Інші фінансові доходи"
2	Віднесено інші фінансові доходи, отримані за звітний період, до складу фінансового результату від фінансових операцій (розрахунок бухгалтерії)	73 "Інші фінансові доходи"	792 "Результати фінансових операцій"

Облік доходів та витрат, що виникають в ході інвестиційної діяльності

Під інвестиційною діяльністю розуміють такий вид діяльності, коли підприємство купує та продає основні засоби, цілісні майнові комплекси та інші необоротні активи, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів. Для узагальнення інформації про доходи, що виникають у процесі звичайної діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства, призначено рахунок 74 "Інші доходи".

До таких доходів, зокрема, належать доходи від:

- реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів (основних засобів, нематеріальних активів тощо), майнових комплексів;
- неопераційних курсових різниць;
- безоплатно отриманих активів;
- інші доходи від звичайної діяльності, в тому числі від списання кредиторської заборгованості, що виникла не під час операційного циклу, після закінчення строку позовної давності. Аналітичний облік доходів від інвестиційної діяльності ведеться за видами доходів. Записи на рахунках з обліку інших доходів здійснюється на підставі рахунку бухгалтерії.

Типові бухгалтерські проводки з обліку доходів від іншої звичайної діяльності наведено в таблиці 1.6.

Таблиця 1.6. - Типові бухгалтерські проводки з обліку доходів від іншої звичайної діяльності

№ оп.	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено реалізацію фінансових інвестицій (розрахунок бухгалтерії)	37 “Розрахунки з різними дебіторами”	741 “Дохід від реалізації фінансових інвестицій”
2	Відображено реалізацію основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних активів (рахунок)	36 “Розрахунки з покупцями та замовниками”	742 “Дохід від реалізації необоротних активів”
3	Нараховано ПДВ з продажної вартості основних засобів (розрахунок бухгалтерії)	742 “Дохід від реалізації необоротних активів”	64 “Розрахунки за податками й платежами”
4	Відображено дохід від безплатно отриманих необоротних активів в сумі амортизації (акт приймання)	424 “Безоплатно одержані необоротні активи”	745 “Дохід від безоплатно одержаних активів”
5	Віднесено до складу доходів звітного періоду суму до оцінки об’єкта, який раніше був уцінений (якщо суму попередньої оцінки було зписано на витрати) (акт приймання)	10 “Основні засоби”	746 “Інші доходи від звичайної діяльності”
6	Отримано дохід від не операційних курсових різниць (прибутковий касовий ордер, виписка банку, розрахунок бухгалтерії”	302 “Каса в іноземній валюті”; 312 “Поточні рахунки в іноземній валюті”; 314 “Інші рахунки в банках в іноземній валюті”; 334 “Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті”; 362 “Розрахунки з іноземними покупцями”; 632 “Розрахунки з іноземними постачальниками”	744 “Дохід від не операційної курсової різниці”
7	Віднесено суму інших доходів на фінансові результати від звичайної діяльності в кінці звітного періоду (розрахунок бухгалтерії)	74 “Інші доходи”	793 “Результат іншої звичайної діяльності”

Облік надзвичайних доходів, витрат та результату від надзвичайних подій

До надзвичайних подій відносяться стихійне лихо, пожежа, повінь, техногенна аварія тощо. Однакові події можуть бути надзвичайними для одного підприємства і звичайними для іншого. Наприклад, втрати від стихійного лиха будуть розглядатися як надзвичайні підприємством, яке їх понесло і звичайними витратами для страхової компанії, яка здійснює страхування від таких випадків.

Для узагальнення інформації про доходи, що виникають внаслідок надзвичайних подій, призначено рахунок 75 "Надзвичайні доходи".

Аналітичний облік доходів від надзвичайних подій ведеться за видами доходів. Записи на рахунках з обліку доходів від надзвичайних подій здійснюються на підставі розрахунків бухгалтерії.

В кінці звітної періоду рахунок 75 "Надзвичайні доходи" списується на субрахунок 794 "Результат надзвичайних подій".

Типові бухгалтерські проводки з обліку доходів від надзвичайної діяльності наведено в таблиці 1.7.

Таблиця 1.7. - Типові бухгалтерські проводки з обліку доходів від надзвичайної діяльності

оп.	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Віднесено до складу доходів від таких операцій у розмірі страхового відшкодування суму, списану на витрати від надзвичайних операцій, у разі подальшого відшкодування вартості майна страховою організацією (якщо майно було застраховано) (розрахунок бухгалтерії)	654 "Розрахунки за індивідуальним страхуванням"	75 "Надзвичайні доходи"
2	Віднесено суму надзвичайних доходів, отриманих за звітний період, на рахунок фінансових результатів від надзвичайних подій (розрахунок бухгалтерії)	794 "Результат надзвичайних подій"	75 "Надзвичайні доходи"

Зіставлення доходів і витрат від конкретних подій дають можливість визначити фінансовий результат від визначеної події.

Прибуток (збиток) від надзвичайних подій визначається на результатному субрахунку 794 "Результат надзвичайних подій".

По кредиту субрахунку відображається списання доходів, одержаних від надзвичайних подій, по дебету - списання витрат від надзвичайних подій, що обліковуються на рахунок 99 "Надзвичайні витрати".

Записи на рахунках з обліку фінансових результатів від надзвичайних подій здійснюється на підставі розрахунків та довідок бухгалтерії.

Схема визначення фінансових результатів від надзвичайних подій наведена в таблиці 1.8.

Таблиця 1.8. - 794 "Результат надзвичайних подій"

<i>Дебет</i>	<i>Кредит</i>
991 "Втрати від стихійного лиха"	751 "Відшкодування збитків від надзвичайних подій"
992 "Втрати від техногенних катастроф і аварій"	752 "Інші надзвичайні доходи"
993 "Інші надзвичайні витрати"	
982 "Податки на прибуток від надзвичайних подій"	

Облік використання прибутку підприємства

Фінансовий результат, який призвів до збільшення власного капіталу, тобто прибуток, може залишитись на балансі нерозподіленим. Однак частіше його розподіляють за напрямками майбутнього використання.

Метою створення резервів є цільове фінансування власних потреб підприємства. Фонди (резерви) підприємства, що утворюються за рахунок прибутку, можуть бути названими згідно з цільовим призначенням їх використання. Назви цільових фондів повинні відповідати задумам щодо їх використання, їх облік ведеться на відповідних субрахунках рахунка 43 "Резервний капітал". Скільки резервів - стільки ж субрахунків. Однак скільки б їх не було записано в статуті утворювати бажано лише ті, потреба в яких виникла під час діяльності. Доцільність створення резервів, а також відсоткове співвідношення визначається за підсумками кожного звітного періоду.

Визначення фінансового результату полягає у визначенні *чистого прибутку (збитку)* звітного періоду. З цією метою в бухгалтерському обліку пе-

редбачається послідовне зіставлення доходів та затрат. Визначення фінансового результату як процесу розрахунку прибутку (збитку) звітного періоду може бути поділене на такі етапи:

- Визначення валового доходу.
- Визначення чистого доходу (виручки) від реалізованої продукції (товарів, послуг).
- Визначення валового прибутку (збитку).
- Визначення фінансового результату - прибутку (збитку) - від операційної діяльності.
- Розрахунок прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування.
- Визначення прибутку (збитку) від звичайної діяльності.
- Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду.

Кінцевий фінансовий результат в цілому по підприємству визначається як різниця між різними видами прибутків, що враховані на кредиті, і відповідно збитками і витратами, врахованими на дебеті рахунка "Фінансові результати".

Податки на прибуток визнаються витратами згідно з П(С)БО 17 "Податок на прибуток".

Облік незалежної за даними бухгалтерського обліку суми податку на прибуток від звичайної діяльності та надзвичайних подій торговельних підприємств ведеться на рахунку 98 "Податки на прибуток". Як правило, податок на прибуток, розрахований за даними фінансового обліку, і податок на прибуток, визначений відповідно до податкового законодавства, є різними. Для обліку різниці в сумі податку на прибуток використовують рахунок 17 "Відстрочені податкові активи" та рахунок 54 "Відстрочені податкові зобов'язання".

Виникнення відстрочених податкових активів та зобов'язань пов'язано з тим, що фінансовий і податковий облік мають різні цілі. Мета податкового обліку - визначити суми зобов'язань перед бюджетом у відповідності з діючим законодавством. Метою фінансової звітності є надання користувачам для прий-

няття рішень повної, правдивої і неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів підприємства.

Відстрочений податковий актив виникає в тому випадку, якщо податок на прибуток, визначений за даними бухгалтерського обліку, менше податку на прибуток, визначеного у відповідності із Законом "Про оподаткування прибутку підприємств"; різниця (сума перевищення податку на прибуток, що підлягає сплаті в поточному звітному періоді, над витратами, які пов'язані з нарахуванням податку на прибуток в поточному звітному періоді) буде відображена по Д-т 17 рах. "Відстрочені податкові активи".

Відстрочене податкове зобов'язання виникає в тому випадку, якщо податок на прибуток, визначений за даними бухгалтерського обліку, більший податку на прибуток, визначеного у відповідності із Законом "Про оподаткування прибутку підприємств" і ця різниця буде відображена по Д-т рах. 54 "Відстрочені податкові зобов'язання".

Залишений нерозподілений за звітний рік прибуток (або непокритий поточними доходами збиток) перераховують на рахунок "нерозподілені прибутки (непокриті збитки)". На цьому рахунку сума обліковуватиметься, доти, поки не постане потреба використовувати прибуток або до моменту покриття збитків відповідними коштами.

Для бухгалтерського обліку зазначених щойно коштів передбачено такі субрахунки (у рахунку нерозподіленого прибутку):

441 "Прибуток нерозподілений"

442 "Непокриті збитки"

443 "Прибуток використаний у звітному періоді"

Рахунок 44 належить до класу "Власний капітал та забезпечення зобов'язань". Таким чином, відображається на балансі як збільшення (зменшення) власного капіталу.

Фінансовий результат, який призвів до збільшення власного капіталу, тобто прибуток може залишатись на балансі нерозподіленим. Однак частіше його розподіляють за напрямками майбутнього використан-

ня.

Розподіл прибутку між власниками (нарахування дивідендів), виплати за облигаціями, відрахування в резервний капітал та інше використання в поточному періоді відображається на субрахунку 443 "Прибуток, використаний у звітному періоді".

Аналітичний облік прибутку, використаному у звітному періоді ведеться за напрямами використання. Первинними документами при відображенні інформації про використання прибутку є розрахунки та довідки бухгалтерії.

Дані по субрахунку 443 "Прибуток, використаний у звітному періоді" відображаються у Звіті про власний капітал.

Основні бухгалтерські проводки по субрахунку 443 "Прибуток, використаний у звітному періоді" наведені в таблиці 1.9.

Таблиця 1.9. - Основні бухгалтерські проводки по субрахунку 443 "Прибуток, використаний у звітному періоді"

№ оп	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Частина вкладеного капіталу, направлена на покриття збитків звітного періоду	422 "Інший вкладений капітал"	443 "Прибуток, використаний у звітному періоді"
2	Частина резервного капіталу, направлена на покриття збитків звітного періоду	43 "Резервний капітал"	442 "Непокриті збитки"
3	Відображено суму нерозподіленого прибутку за звітний період	79 "Фінансові результати"	441 "Прибуток нерозподілений"
4	Відображено частину прибутку, направлено на збільшення розміру статутного капіталу	443 "Прибуток, використаний у звітному періоді"	40 "Статутний капітал"
5	Відображено частину прибутку, направлено на збільшення розміру пайового капіталу	443 "Прибуток, використаний у звітному періоді"	41 "Пайовий капітал"
6	Відображена частина прибутку, направлена на формування резервного капіталу	443 "Прибуток, використаний у звітному періоді"	43 "Резервний капітал"
7	Відображена частина прибутку, використана в звітному періоді для покриття збитків	441 "Прибуток нерозподілений"	442 "Непокриті збитки"

1	2	3	4
8	Списана частина прибутку, використана в звітному періоді на виплату дивідендів і формування резервного капіталу	441 "Прибуток нерозподілений"	443 "Прибуток, використаний у звітному періоді"
9	Нараховано дивіденди по акціях	443 "Прибуток, використаний у звітному періоді"	671 "Розрахунки за нарахованими дивідендами"
10	Відображено непокритий збиток звітного періоду	442 "Непокриті збитки"	79 "Фінансові результати"

Відображення фінансових результатів в фінансовій звітності підприємства

Звіт про фінансові результати – це звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства.

Доход у Звіті про фінансові результати, за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена, відображається в момент надходження активу або погашення зобов'язання, які призводять до збільшення власного капіталу підприємства (крім зростання капіталу за рахунок внесків учасників).

Витрати у Звіті про фінансові результати, за умови, що їх оцінка може бути достовірно визначена, відображаються в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства (крім випадків зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками).

Якщо актив забезпечує економічні вигоди протягом кількох звітних періодів, то витрати відображаються у Звіті про фінансові результати на основі систематичного та раціонального їх розподілу протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди.

Згортання доходів і витрат не дозволяється, крім випадків, передбачених відповідними положеннями (стандартами). Показники про непрямі податки, вирахування з доходу, собівартість, витрати і збитки наводяться у дужках.

Отже, метою складання Звіту про фінансові результати є надання інформації про доходи і витрати, прибутки та збитки, отримані в результаті діяльності підприємства протягом звітного періоду.

Порядок заповнення Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) і відповідність реєстрів бухгалтерського обліку рядкам форми № 2 наведено в додатку А.

1.3 Організаційні аспекти проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства

Перехід України до ринкових відносин зумовлює необхідність створення економічних інститутів, які регулюють взаємовідносини різних суб'єктів підприємницької діяльності. Провідне місце в цьому процесі має посідати інститут аудиторства, метою якого є – забезпечення контролю повноти та достовірності інформації, відображеної у звітності суб'єктів господарювання.

Дослідження операцій з обліку фінансових результатів діяльності підприємства є одним із важливих напрямів аудиту.

При проведенні будь-якої аудиторської перевірки слід чітко виділяти основні складові організаційного процесу перевірки, а саме: сутність перевірки, її мету, завдання, об'єкти та джерела інформації.

Зазначимо, що сутність аудиторської перевірки фінансових результатів діяльності підприємства доцільно розкривати виходячи з її внутрішньої структури, яка налічує три стадії:

- Констатація (з'ясування фактичного стану справ);
- Аналіз (зіставлення прийнятих рішень з реальною практикою та діючим законодавством);
- Вжиття заходів (вжиття відповідних дій з метою покращення, коригування процесу управління).

Метою аудиту фінансових результатів діяльності підприємства є:

- по-перше, встановлення відповідності облікової інформації щодо накопичення витрат і собівартості реалізованої продукції нормативним докумен-

там; правильності ведення обліку витрат діяльності та його відповідності прийнятій обліковій політиці; правомірності класифікації витрат та відображення їх в регістрах обліку і фінансовій звітності;

- по-друге, встановлення об'єктивної істини щодо достовірності, об'єктивності, правдивості й законності відображення в бухгалтерському обліку й фінансовій звітності доходів та фінансових результатів й донесення цієї істини через аудиторський висновок до користувачів інформації.

Для досягнення поставленої мети слід чітко визначати завдання аудиту фінансових результатів, які виділяють у відповідності до встановлених критеріїв оцінки фінансової звітності. Такий підхід до конкретизації завдань аудиту дає можливість аудитору в логічній послідовності формувати думку про надану інформацію, більш точно та оперативно проводити перевірку фінансових результатів і їх відображення в фінансовій звітності підприємства.

Об'єктами аудиту є конкретні форми прояву предмету аудиту, якими можуть бути усі без винятку господарські факти і операції, що формують господарські процеси, сукупність яких представляє господарську діяльність суб'єкта, який перевіряється.

На кожному конкретному підприємстві аудит може охоплювати рух всього комплексу активів, зобов'язань та змін в структурі капіталу. При цьому об'єкти аудиту настільки різноманітні, що надати їх вичерпний перелік практично неможливо. Для досягнення ефективності аудиту фінансових результатів пропонується всі об'єкти перевірки поділяти на чотири класифікаційні групи:

- елементи облікової політики суб'єкта господарювання з питань доходів, витрат і фінансових результатів;
- господарські операції з обліку доходів, витрат і фінансових результатів;
- облікові записи в первинних документах, регістрах обліку і звітності за доходами, витратами, фінансовими результатами;
- інформація про доходи, витрати і фінансові результати в матеріалах попередніх перевірок.

Важливим моментом будь-якої аудиторської перевірки (в тому числі і вивчення фінансових результатів діяльності підприємства) є інформаційне забезпечення. В залежності від змісту об'єкту контролю аудитор обирає 68 відповідні джерела інформації, які дають повну характеристику об'єкта, який вивчається. Такими джерелами для аудиту операцій з обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності є наступні: наказ про облікову політику підприємства; первинні документи, які підтверджують виникнення доходів, витрат і фінансових результатів діяльності; облікові реєстри, що використовуються для відображення господарських операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів діяльності (Журнал 5/5А, Журнал 6); Головна книга підприємства – реєстр синтетичного обліку, де відображаються залишки на початок та кінець звітного періоду та обороти за дебетом і кредитом відповідних рахунків; акти та довідки попередніх перевірок, аудиторські висновки та інша документація, що узагальнює результати контролю; фінансова звітність підприємства.

Найбільш вагомими джерелами інформації для вивчення операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства є облікові документи. При цьому аудитору необхідно чітко знати, які первинні документи підтверджують виникнення доходів і витрат, а також знати порядок відображення їх в облікових реєстрах та фінансовій звітності.

Одним із основних правил здійснення аудиту є його планування, у відповідності до якого аудитор повинен так організувати свою роботу, щоб забезпечити її високу якість та бути впевненим, що в кожній конкретній ситуації застосовуються найбільш ефективні та діючі процедури аудиту.

Планування аудиту тісно пов'язано з визначенням цілей, завдань, об'єктів, джерел інформації аудиторської перевірки, а також відповідальності та обов'язків аудиторів. Врахування цих факторів повинно гарантувати високу якість, економічність, ефективність та своєчасність незалежних перевірок.

Процес планування як початковий етап проведення аудиту, включає розробку загального плану з визначенням обсягу, графіків і строків проведення

перевірки, а також аудиторської програми, яка конкретизує обсяг, види та послідовність аудиторських процедур, необхідних для формування об'єктивної та обґрунтованої думки про досліджені факти господарського життя, 69 достовірність показників бухгалтерської звітності клієнта. Процес планування аудиту фінансових результатів діяльності підприємства охоплює такі основні етапи:

- Етап 1. Згода клієнта на проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства та укладання договору.

- Етап 2. Встановлення мети та завдань аудиту доходів, витрат і фінансових результатів діяльності.

- Етап 3. Оцінка середовища суб'єкта перевірки: Внутрішні фактори системи – управління; облік і внутрішній контроль; виробництво; фінансова діяльність; діяльність персоналу Зовнішні фактори сфери – економічні; політичні; соціальні; юридичні.

- Етап 4. Складання загального плану аудиту фінансових результатів діяльності.

- Етап 5. Розробка програм аудиту для перевірки операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів.

- Етап 6. Визначення процедур для кожного етапу процесу аудиторської перевірки фінансових результатів діяльності.

- Етап 7. Коригування загального плану і програми протягом усього процесу аудиту.

Одержавши в процесі попереднього планування дані про підприємство, аудитор приступає до розробки загального плану аудиту. План аудиту є документом організаційно-методологічного характеру, який містить основні стадії процесу аудиту, розміщені в логічній послідовності, із зазначенням видів запланованих робіт, періоду їх проведення, відповідних виконавців та інших питань. План повинен складатися з урахуванням бізнесу клієнта, організації обліку і внутрішнього контролю клієнта, визначених ризиків і меж суттєвості,

координації дій, супроводження і нагляду за діяльністю асистентів аудитора, експертів та інших фахівців, які не є аудиторами.

Під час розробки загального плану аудиту аудитор слід здійснювати аналіз наступних питань:

- розуміння аудитором бізнесу клієнта: головних чинників, які мають вплив на основну діяльність підприємства; найважливіших характеристик підприємницької діяльності підприємства, його організаційної структури, процесу виробництва, надання послуг, фінансового стану, а також порядку його звітування, враховуючи зміни, які, можливо, сталися після попереднього аудиту; розподіл обов'язків між керівництвом підприємства;

- розуміння бухгалтерського обліку та системи внутрішнього контролю: методології і принципів бухгалтерського обліку, які застосовуються бухгалтерією підприємства; можливого ефекту від змін в обліковій політиці чи термінології; знань аудитора з питань бухгалтерського обліку і системи внутрішнього контролю, які можуть бути використані аудитором в тестах оцінки надійності внутрішнього контролю підприємства та в незалежних аудиторських процедурах;

- визначення ризиків та суттєвості: оцінка аудитором ризику внутрішнього контролю – ефективності системи внутрішньогосподарського контролю, тобто її спроможності попереджати і виявляти помилки на підприємстві, оцінка розміру особистого аудиторського ризику не виявлення суттєвих помилок у звітності підприємства, яка існує під час проведення аудитором аудиторських процедур, і визначення на підставі цього найважливіших напрямів аудиту; визначення порогу суттєвості помилок для цілей аудиту з кожного виду операцій; ймовірність існування суттєвих помилок в обліку, яка оцінюється аудитором з огляду на попередній період перевірки і виявлені ним раніше помилки; визначення складних бухгалтерських операцій, враховуючи ті, які виконувалися на основі суб'єктивної думки бухгалтера;

- види, час і повнота процедур: існування можливості оперативного внесення змін в окремі напрями аудиту; вплив інформаційних технологій на про-

ведення аудиторської перевірки; робота внутрішніх аудиторів підприємства та можливий вплив її на аудиторські процедури зовнішніх аудиторів;

- координація, керівництво, супроводження і нагляд: участь в аудиті інших аудиторів, аудиторських фірм; участь в аудиті експертів та інших фахівців, які не є аудиторами; дислокації (місцезнаходження) підрозділів підприємства; підбір виконавців аудиту і розподіл між ними обов'язків, враховуючи їхній професійний рівень та досвід роботи;

- інші питання: можливість оперативного внесення до програми аудиту наприкінці аудиторської перевірки питання безперервності діяльності підприємства, виходячи з припущення, що його діяльність триватиме найближчим часом; умови, які повинні привернути особливу увагу аудитора, відносини підприємства з пов'язаними особами.

Щоб повніше визначити характер, обсяг та зміст аудиторських процедур на етапі планування аудиту, аудитор повинен обов'язково дати оцінку системі бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю клієнта. В процесі такої оцінки встановлюється ймовірність помилок у бухгалтерському обліку, які впливають на достовірність фінансової інформації. При цьому слід мати на увазі, що система внутрішнього контролю не може дати абсолютних гарантій його ефективності, оскільки: по-перше, ніхто не може поручитися за відсутність корисливих мотивів у працівника, наділеного владою; по-друге, керівництво часто ігнорує контроль, який воно само встановило; по-третє, можливі помилки і неточності в записах, підрахунках в результаті нерозуміння завдання, втоми або неохайності.

Враховуючи наведені обмеження ефективності внутрішнього контролю, зовнішній аудитор повинен дати оцінку результативності внутрішнього контролю за такими основними позиціями:

- ступенем незалежності внутрішнього контролю;
- чисельністю, кваліфікацією і досвідом персоналу, який займається внутрішнім контролем;

- масштабом, глибиною, напрямом і строками проведення перевірок суб'єктами внутрішнього контролю;
- огляд усіх документів, які стосуються внутрішнього контролю, перевірок, які може надати клієнт;
- ступенем впливу органів управління на роботу суб'єктів внутрішнього контролю.

На початковому етапі планування також рекомендується виконати аналітичні процедури, які допоможуть аудитору виявити важливі для аудиту питання і тим самим краще спланувати роботу. Це може бути тестування економічних показників за кілька років, тестування облікових даних на місцях.

Важливим етапом у підготовці загального плану перевірки є вивчення системи бухгалтерського обліку, оцінка системи внутрішнього контролю, які слід здійснювати наступним шляхом: аналіз відповідної документації; усних бесід з керівництвом; опитування персоналу, який задіяний у цих системах.

Для виконання плану аудитор повинен підготувати в письмовій формі програму аудиторської перевірки в якій мають бути визначені конкретні завдання і процедури для кожного об'єкта аудита. Програма повинна бути настільки деталізованою, щоб можна було використовувати її як інструкцію для виконавців аудиту, які беруть участь в перевірці та служити засобом контролю за їх роботою. Аудиторська програма повинна містити перелік об'єктів аудиту за його напрямками, а також час, який необхідно витратити на кожен напрям аудиту або аудиторську процедуру.

Отже, процес планування та розробка програм аудиту доходів і витрат підприємства є важливим етапом підготовки аудиторської перевірки фінансових результатів, забезпечення її ефективності, якості та надійності.

Одним із основних аспектів організації аудиторської перевірки фінансових результатів діяльності підприємства є її документальне оформлення. Документальне оформлення аудиту слід вважати однією з найважливіших умов його кваліфікованого проведення, основною метою якого є підтвердження того, що

аудиторська перевірка була проведена у відповідності до прийнятих принципів аудиту.

Робочою документацією аудитора є записи, за допомогою яких він фіксує проведені процедури перевірки, тести, отриману інформацію і відповідні висновки, які робляться під час проведення аудиторської перевірки. У робочу документацію вноситься інформація, яка, на думку аудитора, є важливою для того, щоб правильно виконати аудиторську перевірку, і яка повинна підтвердити висновки і пропозиції в аудиторському висновку.

Робоча документація забезпечує виконання важливих функцій у проведенні та узагальненні результатів аудиторського дослідження, в тому числі і при проведенні перевірки доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства.

Практична цінність робочої документації полягає в тому, що її використання для планування, здійснення та узагальнення наслідків аудиту сприяє покращенню перевірок, дає змогу контролювати процес і результати їх проведення. Важливість цієї документації обумовлюється й тим, що її ведення забезпечує реєстрацію результатів експертиз, які проводяться аудиторами для підтвердження прийнятих ними рішень. Основними критеріями доцільності використання робочих документів аудиторами доцільно вважати: розробку плану аудиторської перевірки та підтвердження його виконання; систематизацію інформації, яка збирається в процесі перевірки; організацію оперативного управління процесом перевірки та створення основи для визначення ефективності виконаної роботи кожним аудитором; оцінку адекватності поточних методів аудиту, які використовуються в практичній діяльності, чинному законодавству.

Таким чином, ведення робочої документації не є самоціллю, а здійснюється з метою належної підготовки та оформлення підсумкової документації. Робочі документи охоплюють інформацію, яка з одного боку, є важливою для проведення аудиту, з іншого – повинні підтверджувати узагальнення та пропозиції, викладені в аудиторському висновку.

Організація здійснення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства являє собою встановлений аудиторською фірмою порядок і технологію виконання договірної роботи суб'єктами аудиту при узгодженні зусиль і способів виконання з метою забезпечення максимальної ефективності використання аудиторської праці при виконанні умов договору.

1.4. Інформаційні системи і технології обліку фінансових результатів

Завдяки зростанню рівня автоматизації бухгалтерського обліку забезпечуються оперативність збору, узагальнення, інтерпретування економічної інформації, раціональна організація обліково-аналітичних процедур, успішне управління витратами і вирішення проблем збереження власності.

Проте облік засвідчує господарські явища, які вже відбулися, надходження необхідних даних для аналізу й контролю відбувається недостатньо оперативно, тобто менеджмент підприємства отримує інформацію щодо результатів діяльності тоді, коли дуже складно вже запобігти негативним результатам.

Важливою функцією сучасних інформаційних систем (ІС) є облікова, яка вимагає здійснення збору, реєстрації, передачі, накопичення, зберігання і обробки облікових даних. Організація та реалізація обліку суб'єкта господарювання потребує відповідних засобів і методів обробки інформації, а також кваліфікованих працівників. Вести облік можна вручну і/або з впровадженням ІС, однак використання сучасних ІС змінює методи й технологію обробки облікових даних.

ІСУ – система, в якій інформаційний процес обліку автоматизовано за рахунок застосування спеціальних методів обробки даних, які використовують комплекс обчислювальних, комунікаційних й інших технічних засобів для отримання та доставки інформації, необхідної фахівцям-бухгалтерам для виконання функцій управлінського і бухгалтерського (фінансового) обліку [27]. Перетворення інформації в ІСУ можна поділити на три етапи.

На першому етапі – документування господарських операцій та формування внутрішньомашинної інформаційної бази – відбуваються збір даних, їх

реєстрація, передавання на обробку, зберігання, накопичення та підготовка до обробки [27].

На другому етапі – узагальнення облікових даних і формування облікових реєстрів – передбачається обробка облікових даних, їх систематизація й узагальнення впродовж звітного періоду, формування аналітичних та синтетичних облікових реєстрів, складання оперативних звітів, які дають змогу бухгалтеру контролювати наявність майна підприємства і правильність відображення в обліку виробничо-господарської й фінансової діяльності підприємства [21]. Тут виконуються пошук, сортування і групування даних, їх обчислювальна обробка, відображення, тиражування.

Третій етап завершення звітного періоду та складання бухгалтерської й іншої зовнішньої звітності передбачає виконання процедур обробки облікових даних [27].

Збір інформації потребує виміру, підрахунків, зважування матеріальних об'єктів, виміру їхніх характеристик, а тому переважно відбувається зі застосуванням технічних засобів. Збір інформації супроводжується її реєстрацією, тобто фіксацією на матеріальному носії – паперовому чи машинному. У первинні документи записи в основному здійснюють вручну, у той час як процедури реєстрації інформації є досить трудомісткими. Через це особливе значення має процес автоматизації на підприємстві заповнення первинних документів зі застосуванням комп'ютерів у місцях отримання цієї інформації.

Між комп'ютерною та ручними формами обліку існують фундаментальні відмінності. За ручного ведення обліку наявний принцип багатократності реєстрації облікових даних, у той час як в разі застосування ІТ одноразове введення в ІСУ дає змогу багаторазово використовувати цю введену інформацію завдяки алгоритму перетворення та групування інформації в ІС [13].

Застосування інформаційних технологій (ІТ) дає змогу використовувати необмежену античність обліку. У разі застосування обробки з використанням ІТ інформацію можна представити в будь-якому розрізі, з будь-якою періодизацією, чого можливо досягти завдяки автоматизації обробки даних.

Застосуванням ІТ можливо виключити ризик арифметичної помилки, оскільки всі обчислення виконуються на основі вбудованих алгоритмів. Помилка можлива лише на початковому етапі – у разі введення людиною некоректних даних в ІСУ [24].

Позаяк в автоматизованій системі управління обчислення фінансових результатів є технічною операцією, то рекомендовані коди рахунків повинні автоматично проставлятися у формах первинних документів чи реєстрів обліку, що містять кореспонденцію рахунків.

На вітчизняному ринку представлені різноманітні системи автоматизації бухгалтерського (фінансового) обліку як українського, так і іноземного виробництва. На початку розвитку систем обліку останніми забезпечувалося переважно ведення бухгалтерського обліку і складання звітності за національними стандартами, також вони готували податкову звітність і спочатку були зорієнтовані на малі підприємства.

Ринок бухгалтерських програм широкий. Найбільше використовуються аграрними та переробними підприємствами «BAS», Bookkeeper (українська онлайн-бухгалтерія), Інтерв'ю з CEO Bookkeeper, Бухгалтерія А5, Дебет Плюс, Ананас, Своя технологія, Athena, Openbravo, GrossBe, ВС: Бухгалтерія, Класс365, OpenERP, «М.Е.Дос», «Фінанси без проблем» тощо. Застосовуючи сучасні бухгалтерські програми, можливо в одній інформаційній базі вести облік (податковий і бухгалтерський) кількох різних підприємств.

За умов жорсткої ринкової конкуренції грамотно налагоджений управлінський облік став набувати значення як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства. Нині існує безліч ІСУ, які дають змогу автоматизувати процедури ведення обліку.

Вести бухгалтерський і управлінський облік можна як за допомогою однієї і тієї ж програми, так і в різних програмах. Однією з таких програм є ERP-системи. Аббревіатурою ERP (Enterprise-Resource Planning – планування ресурсів підприємства) позначають комплексні системи управління підприємством. На ринку наявна велика кількість різних ERP-систем як вітчизняних, так

і зарубіжних фірм-розробників. Вони відрізняються функціональними можливостями, вартістю та кількістю користувачів [24].

Зазвичай ERP-системи зорієнтовані на великі компанії і дають змогу реалізувати не лише управлінський облік, а й блоки для цілей оподаткування, підготовки звітності за національними та міжнародними стандартами, трансформації з МСФЗ, що надає користувачам широкі можливості. ERP-системою функції всіх відділів, блоків, бізнес-одиниць компаній інтегруються в єдину комп'ютерну систему, що обслуговує і специфічні потреби окремих підрозділів, і компанії загалом. Через це ERP-системи є, з одного боку, складнішими для впровадження, ніж ІСУ, що орієнтовані лише на ведення бухгалтерського обліку, а, з іншого боку, завдяки гнучкій системі налаштування звітів, ERP-системи забезпечують значно ширші аналітичні можливості, що робить ІС найпотужнішим інструментом управління.

Одне з провідних місць в ІС підприємства посідає облікова функція, будучи невід'ємною її частиною. Завдяки обліковій інформації у користувачів такої інформації є можливість ухвалювати компетентні управлінські рішення з метою управління як виробничо-господарською діяльністю підприємства, так і фінансовою. А тому до інформації ставляться вимоги щодо її повноти, достовірності, своєчасності та об'єктивності. За умов великого обсягу постійно нової інформації це можна реалізувати лише за допомогою ІСУ. Водночас варто зазначити, що жодна ІСУ не спроможна повністю замінити бухгалтера – вона може лише звільнити його від рутинних операцій.

Висновки до розділу 1

Облік фінансових результатів та їх відображення у фінансовій звітності – це одна з найважливіх частин бухгалтерського обліку, яка потребує особливої уваги. Це пов'язано з тим, що саме від фінансових результатів, їх правильного обліку, контролю, аналізу та аудиту, залежить фінансово-майновий стан та ефективність діяльності підприємства. Саме аудит фінансових результатів

підприємства є однією з найважливіших процедур, яка потребує глибоких знань і значних професійних навичок аудитора.

Фінансовим результатом діяльності підприємства, згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», може бути прибуток або збиток. Прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати, а збиток, у свою чергу, – це перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

Показники фінансових результатів діяльності є дуже важливими в управлінні підприємством. Така інформація необхідна для різних груп користувачів і використовується при прийнятті рішень.

Ринкові умови господарювання, методи управління підприємством вимагають принципово нових підходів до формування інформації про прибуток, визнання ролі прибутку як кінцевої мети всієї системи бухгалтерського обліку.

2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЧОРНОМОРСЬКА ІГРАШКА»

2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства

Чорноморська іграшка – українська компанія, яка займається виробництвом різної продукції для дому, виробництва та громадських місць.

Організація ТОВ «ЧОРНОМОРСЬКА ІГРАШКА» зареєстрована 12.06.1997 за юридичною адресою Україна, 65098, Одеська обл., місто Одеса, ВУЛИЦЯ СТОВПОВА, будинок 17. Керівником організації є ЗЕЛЕНЯК ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ.

Засновниками товариства є фізичні та юридичні особи України. Засновники: Зеленьак Василь Васильович (розмір внеску до статутного фонду: 2 629 759,90 грн., 19,1428%), Матейко Оксана Іванівна (розмір внеску до статутного фонду: 1 054 126,71 грн., 7,6733%) , Осадчий Олег Володимирович (розмір внеску до статутного фонду: 3 212 934,45 грн., 23,3879%), Ровинська Людмила Миколаївна (розмір внеску до статутного фонду: 6 840 771,68 грн., 49,7960%).

Організаційно-правова форма :Товариство з обмеженою відповідальністю

Форма власності: Недержавна власність

Види діяльності

Основний: 25.61 Оброблення металів та нанесення покриття на метали

Інші: 17.22 Виробництво паперових виробів господарсько-побутового та санітарно-гігієнічного призначення;

22.21 Виробництво плит, листів, труб і профілів із пластмас

22.22 Виробництво тари з пластмас;

25.92 Виробництво легких металевих пакувань;

46.90 Неспеціалізована оптова торгівля;

49.41 Вантажний автомобільний транспорт;

68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна;

35.14 Торгівля електроенергією;

35.11 Виробництво електроенергії.

Продукція та послуги, що виробляються:

- Бляшані банки.
- Поліетиленові пакети.
- Серветки.
- Папір туалетний.

Техніко-економічну характеристику доповнює розрахунок основних фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка» 2019-2020 років в табл. 2.1.

Таблиця 2.1- Основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства ТОВ «Чорноморська іграшка» за 2019-2020 роки*

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення звітного року від попереднього року	
			абс.	%
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Обсяг продукції в натуральному виразі, т (тис.дал)	395,835	362,034	-33,80	-8,54
2. Обсяг продукції в оптових цінах без ПДВ та акцизного збору, тис. грн.				
- у діючих оптових цінах	20918,0	23645,8	2727,9	13,0
- у порівнянних оптових цінах	24757,4	23645,8	-1111,6	-4,49
3. Середня оптова ціна за 1 тону (дал.) продукції, грн.	52849,9	65314,7	12464,8	23,58
4. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	31313	30548	-765	-2,44
5. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	30690	25941	-4749	-15,47
6. Адміністративні витрати, тис. грн.	5695	3743	-1952	-34,27
7. Витрати на збут, тис. грн.	863	700	-163	-18,89
8. Валовий прибуток, тис. грн.	623	4607	3984	639,48
9. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	37248	30384	-6864	-18,43
10. Витрати на 1 гривню реалізованої продукції, коп.	98,01	84,92	-13,09	-13,36
11. Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.	130	160	30	23,08
в т. ч.:				
- від основної операційної діяльності	-5935	164	6099	102,76
- від іншої операційної діяльності	6055	-69	-6124	-101,14
- від фінансової діяльності	-53	0	53	-100
- від іншої діяльності	10	65	55	5,5 р.

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5
12. Податок на прибуток, тис. грн.	29	31	2	6,89
13. Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	101	129	28	27,72
14. Матеріальні витрати, тис. грн.	31109	22196	-8913	-28,65
15. Матеріаловіддача	1,0066	1,3763	0,3697	36,73
16. Матеріаломісткість продукції, грн.	0,9935	0,7266	-0,2669	-26,86
17. Середня облікова кількість штатних працівників облікового складу, осіб.	65	65	0	0
18. Продуктивність праці одного штатного працівника облікового складу, грн.	38088,1	36378,2	-1709,9	-4,5
19. Фонд оплати праці штатних працівників облікового складу, тис. грн.	4265	3937	-328	-7,69
20. Середня річна заробітна плата одного штатного працівника облікового складу, грн.	65615	60569	-5046	-7,69
21. Середня річна вартість основних засобів за основним видом діяльності, тис. грн.	7584,5	5893	-1691,5	22,30
22. Фондовіддача, грн.	4,143	5,221	1,078	26,02
- по продукції				
- по прибутку	4,129	5,184	1,055	25,55
23. Фондорентабельність, %	0,857	1,357	0,5	x
24. Середня річна вартість оборотних коштів, тис. грн.	23407,5	24106,5	699	2,99
25. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	1,34	1,27	-0,07	-5,22
26. Рентабельність продукції, %	2,03	17,76	15,73	x
27. Рентабельність виробництва, %	0,89	1,20	0,31	34,83
28. Середня річна сума дебіторської заборгованості	9208	10423	1215	13,19
29. Середня річна сума кредиторської заборгованості	6428	2966	-3462	-53,86
30. Коефіцієнти ліквідності балансу				
- коефіцієнт поточної ліквідності	5,996	10,629	4,633	77,27
- коефіцієнт швидкої ліквідності	2,741	5,266	2,525	92,12
- коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,320	0,374	0,054	16,87

* Розраховано на підставі даних фінансової та статистичної звітності підприємства

З даних табл. 2.1 можна побачити, що у звітному році у порівнянні з попереднім роком обсяг виробництва зменшився на 33,80 т або на 8.54%. Також можна побачити і зменшення обсягу продукції у порівнянних цінах на 1111,6 тис. грн. або на 4,49%. При цьому обсяг продукції у діючих цінах навпаки збільшився на 2727 тис. грн. або на 13%. Це все відбулося через спад цін та рівня інфляції.

Валовий прибуто в порівнянні з попереднім роком збільшився на 3984 тис. грн.

Повна собівартість реалізованої продукції зменшилась на 6864 тис грн. або на 18,43 % порівняно з попереднім роком. На зміну собівартості вплинула сума адміністративних витрат, вона зменшилась у звітному році на 1952 тис. грн. або на 34,27%, та сума витрат на збут, яка зменшилась на 163 тис. грн. або на 18,89 %.

Через зменшення витрат зменшився показник витрати на 1 грн. реалізованої продукції на 13 грн 9 коп. Це негативно впливає на діяльність підприємства, адже показує зменшення ефективності виробництва та отримання прибутку.

Фінансовий результат до оподаткування зріс на 30 тис. грн. або на 23,08 %. Це відбулося за рахунок змін фінансового результату від іншої діяльності, який збільшився на 56 тис. грн.

Також з таблиці можна побачити зростання податку на прибуток. Він збільшився на 2 тис. грн. або на 6,89%. Чистий прибуток зріс на 28 тис. грн. або на 27,72%.

Зменшення обсягу виробництва призвело до зростання показника матеріаловіддачі продукції на 0,369 грн. або 36,64%. Матеріаломісткість продукції навпаки зменшилася на 0,266 грн.

Середньооблікова кількість персоналу не змінилася, але продуктивність праці в 2020 році зменшилася на 1709,9 грн. Фонд оплати праці також зменшився на 328 тис грн. або на 7,69%.

Середньорічна вартість основних засобів значно зменшилась у звітному році на 1691,5 тис. грн. або на 22,30 %, ці зміни не принесли позитивного результату. Фондовіддача по продукції зросла на 1.078 грн. Це говорить про те, що застосування нового обладнання дає очікуваний приріст виробництва Але підприємству слід переглядати ефективність використання працівниками виробничого обладнання, чи не потрібна йому модернізація, щоб зменшити кількість можливого браку та прискорити виробничий процес.

Станом на кінець звітнього року можна побачити, що підприємство збільшило суму середньорічної вартості оборотних коштів на 699 тис. грн. або на 2,99 %. Це свідчить про те, що у 2020 р. підприємство отримало потрібну суму коштів для забезпечення подальшого здійснення своєї діяльності.

2.2. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Загальний аналіз складу та динаміки фінансових результатів діяльності підприємства.

Фінансові результати від діяльності підприємства формуються залежно від видів його діяльності: основна операційна, інша операційна, фінансова та інша звичайна діяльність.

Таблиця 2.2 – Аналіз формування і динаміки фінансових результатів діяльності підприємства

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	2019 рік, тис. грн.	2020 рік, тис. грн.	Відхилення	
				тис. грн.	%.
1. Фінансовий результат від реалізації продукції	2000-2050-2130-2150	-5935	164	6099	102,76
2. . Фінансовий результат від іншої операційної діяльності	2120-2180	6055	-69	-6124	-101,14
3. Фінансовий результат від операційної діяльності	2190 (2195)	120	95	-25	-20,83
4. Фінансовий результат від інвестиційної та фінансової діяльності	2200 + 2220 – –2250 –2255	0	0	0	0,00
5. Фінансовий результат від іншої діяльності	2240 – 2270	10	65	55	5,50
06. Фінансовий результат до оподаткування	2290 (2295)	130	160	30	23,08

За даними таблиці 2.2 можна зробити висновок, що в звітному році порівняно с попереднім зросла величина фінансового результату від реалізації

продукції на 6099 тис. грн. Фінансовий результат від іншої операційної діяльності показав, що під впливом зменшення інших операційних витрат зменшився з 6055 тис. грн. попереднього року до -69 тис грн. звітнього року і став збитком. Дані фінансового результату до оподаткування показали, що у звітному році в порівнянні з попереднім він зріс на 30 тис. грн.

Аналіз фінансового результату від основної операційної діяльності підприємства.

Аналіз фінансових результатів від основної операційної діяльності підприємства (реалізація продукції) виконується за допомогою даних форми №2 „Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)”, для цього будуть аналітичну таблицю 2.3.

Таблиця 2.3 – Аналіз фінансового результату від основної операційної діяльності

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	2019 рік, тис. грн.	2020 рік, тис. грн.	Відхилення	
				тис. грн.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	31313	30 548	-765	-2,44
2. Собівартість реалізованої продукції	2050	30690	25 941	-4749	-15,47
2. Адміністративні витрати	2130	5695	3743	-1952	-34,28
4. Витрати на збут	2150	863	700	-163	-18,89
5. Фінансовий результат від основної операційної діяльності	2000-2050- -2130-2150	-5935	164	6099	102.7 6

Згідно таблиці 2.3 можна побачити збільшення фінансового результату від операційної діяльності у звітному році порівняно з попереднім на 6099 тис. грн. На це вплинуло зменшення чистого доходу на 765 тис. грн або на 2,44% та зменшення собівартості реалізованої продукції на 4794 тис грн. або на 15,47%. Фінансовий результат від основної діяльності зріс у своєму значенні, хоча всі показники у звітному році зменшились у порівнянні з попереднім .

Аналіз розподілу та використання прибутку підприємства.

Таблиця 2.4 -Формування прибутку підприємства

Показники	Код рядка форми №2	Попередній рік тис. грн	Звітний рік тис. грн	Відхилення	
				Тис. грн.	%
1. Прибуток від основної операційної діяльності - від реалізації продукції	2000-2050-2130-2150	-5935	164	6099	102,76
2. Прибуток від іншої операційної діяльності	2120-2180	6055	-69	-6124	-101,14
3. Прибуток від операційної діяльності (p1 + p2)	2190	120	95	-25	-20,83
4. Прибуток від інвестиційної діяльності	2200-2255	-	-	-	-
5. Прибуток від фінансової діяльності	2220-2250	-	-	-	-
6. Прибуток від іншої діяльності	2240-2270	10	65	55	5,50
7. Фінансовий результат до оподаткування	2290	130	160	30	23,08
8. Витрати з податку на прибуток	2300	29	31	2	6,89
9. Чистий прибуток	2350	101	129	28	27,72

Як свідчать дані таблиці 2.4, прибуток на підприємстві формується як результат операційної діяльності, а саме від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Інша операційна діяльність на підприємстві збиткова, до того ж у звітному році у порівнянні з попереднім збитки зросли до 6124 тис. грн., або на 101,14%. Чистий прибуток в звітному році в порівнянні з попереднім зріс на 28 тис. грн. або на 27,72%.

Величина прибутку від операційної діяльності - це основна складова фінансових результатів. На багатьох підприємствах операційний прибуток є єдиним джерелом формування чистого прибутку. З великої кількості факторів, які впливають на операційний прибуток, доцільно аналізувати передусім ті, які містяться у фінансовій звітності підприємства.

Динаміка фінансових результатів від операційної діяльності наведена в таблиці 2.5.

Розрахунки таблиці 2.5 свідчать про значне зменшення прибутку підприємства у звітному році у порівнянні з попереднім. Основними факторами цього було: - зменшення чистого доходу від реалізації продукції на 20,44%

та збитки від іншої оперативної діяльності, які зросли на 92,87 %, та вплинули істотно на динаміку прибутку від операційної діяльності, внаслідок чого відбулося зменшення на 20,83%.

Таблиця 2.5 - Динаміка фінансових результатів від операційної діяльності

Показники	Код рядка форми №2	Попередній рік, тис.грн	Звітний рік, тис.грн	Відхилення	
				абсолютне, тис.грн (3-2)	відносне (4:2) x100
1.Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	p2000	31313	30548	-765	-2,44
2.Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	p2050	30690	25941	-4749	-15,47
3.Валовий прибуток (збиток)	p2090	623	4607	3984	639,49
4.Інші операційні доходи	p2120	6821	486	-6335	-92,87
5.Адміністративні витрати	p2130	5695	3743	-1952	-34,27
6.Витрати на збут	p2150	863	700	-163	-18,89
7.Інші операційні витрати	p2180	766	555	-211	-27,54
8.Прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	p2090- -p2130- -p2150-	-5935	164	6099	-102,76
9.Прибуток від іншої операційної діяльності	p2120 -p2180	6055	-69	-6124	-101,14
10.Прибуток від операційної діяльності (p8+p9)		120	95	-25	-20,83

Аналіз рентабельності продукції

Аналіз рентабельності продукції здійснюється, використовуючи дані форми №2 „Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)”, за допомогою аналітичної таблиці 2.6.

За даними таблиці 2.6 можна сказати, що на зміну рентабельності впливають так фактори першого рівня, якими в даному випадку виступають фактори зміни чистого доходу від реалізації та собівартості реалізованої продукції. Розрахунок зміни рентабельності реалізованої продукції внаслідок зміни чистого доходу від реалізації та собівартості реалізованої продукції виконаємо способом ланцюгових підстановок:

- вплив зміни чистого доходу (виручки) від реалізації продукції:

$$((30548-30690)/30548)*100=-2,45 \%$$

- вплив зміни собівартості реалізованої продукції:

$$((30548 - 25941) / 30548 * 100) - 2 = 13,05\%$$

Це вказує на зниження рентабельності реалізованої продукції.

Таблиця 2.6 - Показники рентабельності реалізованої продукції

Показники	Код рядка Ф.№2	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абсолютне, (3-2)	відносне, (4:2)x100
А	1	2	3	4	5
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	p.2000	31313	30548	-765	-2,44
2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	p.2050	30690	25941	-4749	-18,31
3. Валовий прибуток, тис.грн	p.2090	623	4607	3984	639,49
4. Рентабельність реалізованої продукції, %					
а) $\frac{\text{валовий прибуток}}{\text{собівартість}}$	$\frac{p.2090}{p.2050}$	2,03	17,76	15,73	774,88
б) $\frac{\text{валовий прибуток}}{\text{виручка від реалізації}}$	$\frac{p.2090}{p.2000}$	1,99	15,08	13,09	657,79

Аналіз рентабельності виробництва.

Аналіз рентабельності виробництва здійснюється за даними форми №1 „Баланс(Звіт про фінансовий стан)” і форми №2 „Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)” за допомогою аналітичної таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Аналіз рентабельності виробництва

Показники	2019 рік	2020 рік	Відхилення	
			абс.	%
1. Прибуток до оподаткування, тис.грн.	130	160	30	23,08
2. Середня річна вартість основних засобів за основним видом діяльності, тис.грн.	7584,5	5893	-1691,5	22,30
3. Середня річна вартість оборотних фондів, тис.грн. (ф.№1 ряд. 1011+1102+1170)*	7166	7402	236	3,29
4. Середньорічна вартість виробничих засобів, тис.грн [2+3]	14750,5	13295	-1455,5	-9,87
5. Рентабельність виробництва (виробничих засобів), тис.грн (1:4)x100	0,89	1,20	0,31	x

Як видно з даних таблиці 2.7, рентабельність виробництва зросла на 0,31 процентних пункти. За методом ланцюгових підстановок проведемо факторний аналіз зміни рентабельності виробництва, в тому числі під впливом зміни:

— прибутку до оподаткування

$$\frac{160}{14750,5} \times 100 - 0,89 = 1,08 - 0,89 = 0,19\%;$$

— середньорічної вартості основних засобів за основним видом діяльності

$$\frac{160}{5893 + 7166} \times 100 - 1,08 = 1,23 - 1,08 = 0,15\%;$$

— середньорічної вартості оборотних фондів

$$\frac{160}{5893 + 7402} \times 100 - 1,23 = 1,20 - 1,23 = -0,03\%;$$

Балансова перевірка:

$$\Delta R = 0,19 - 0,15 - 0,03 = 0,01\%$$

тобто результати розрахунків збігаються із загальним відхиленням рентабельності виробництва.

2.3. Аналіз фінансового стану підприємства

Аналіз динаміки валюти балансу підприємства.

Цей аналіз здійснюють за допомогою аналітичної таблиці 2.8.

Таблиця 2,8– Аналіз динаміки валюти балансу

Показники	Код рядка	На початок року	На кінець року	% зміни
Валюта балансу, тис.грн.:	Ф№1, р.1300	32358	30424	-6,0
- попереднього року		30424	30430	0,02
- звітнього року				

Дані табл. 2,8 свідчать про те, що валюта балансу на кінець попереднього року зменшилась на 6 %, але на кінець звітнього року відбулося навпаки її збільшення на 0,02 %, що позитивно характеризує динаміку діяльності підприємства та свідчить про розширення підприємством господарської діяльності.

Аналіз динаміки складу, структури та динаміки активів підприємства.

Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства здійснюється за даними форми №1 „Баланс(Звіт про фінансовий стан)”. Для цього необхідно скласти таблицю 2.9.

Таблиця 2.9 – Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства

Показники	Код рядка, алгоритм розрахунку	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Відхилення	
				абсолютне (гр3-гр2)	відносне (гр4:гр2) x100
Баланс, тис.грн.	1300	30424	30430	6	0,02
1.Необоротні активи, тис.грн	1095	7093	5548	-1545	-21,78
в % до майна	(1095:1300) x100	23,31	18,23	-5,08	x
2.Оборотні активи, тис.грн	1195	23331	24882	1551	6,65
в % до майна	(1195:1300) x100	76,69	81,77	5,08	x
2.1 Запаси, тис.грн	1100÷1110	12664	12554	-110	-0,87
в % до оборотних активів		41,63	41,26	-0,37	x
2.2. Кошти в розрахунках, тис.грн	1125÷1155	9428	11418	1990	21,11
в % до оборотних активів		30,98	37,52	6,54	x
2.3 Грошові кошти та їх еквіваленти, тис.грн	1160+1165	1244	876	-368	-29,58
в % до оборотних активів		4,09	2,88	-1,21	x
2.4 Інші оборотні активи, тис.грн	1170+1190	10	34	24	240,00
в % до оборотних активів		0,03	0,11	0,08	x
3.Необоротні активи утримувані для продажу та групи вибуття, тис.грн	1200	-	-	-	-
в % до майна		-	-	-	-

Дані таблиці 2.9 показують, що активи в звітному році порівняно з попереднім збільшились на 6 тис. грн. або на 0,02 %, на це вплинуло збільшення коштів в розрахунках на 1990 тис. грн. або 21,11 % та збільшення оборотних активів – на 1551 тис. грн. або 6,65 %. В попередньому році найбільшу частку в структурі активів займали оборотні активи 76,69 %, питома вага необоротних активів складала 23,31 %. В звітному році відбулись наступні зміни в структурі активів підприємства – збільшилась питома вага оборотних активів на 5,08 процентних пункти, відповідно зменшилась питома вага необоротних активів на цю ж саму величину.

Аналіз динаміки складу, структури та динаміки джерел формування майна підприємства

Аналіз складу та динаміки джерел формування активів підприємства здійснюється за даними форми №1 „Баланс(Звіт про фінансовий стан)” за допомогою таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Аналіз джерел формування майна підприємства

Показники	Код рядка, алгоритм розрахунку	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Відхилення	
				абсолютне (гр3-гр2)	відносне (гр4:гр2) x100
Баланс, тис. грн.	1900	30424	30 430	6	0,02
1.Власний капітал, тис. грн	1495	26533	28 089	1556	5,86
в % до всіх джерел	(1495:1900) x100	87,21	92,31	5,10	x
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис.грн.	1595	-	-	-	-
в % до всіх джерел		-	-	-	-
2.1Довгострокові зобов'язання тис. грн.	1500÷1515	-	-	-	-
в % до всіх джерел		-	-	-	-
2.2 Довгострокові забезпечення, тис.грн.	1520,1525	-	-	-	-
в % до всіх джерел		-	-	-	-
3.Поточні зобов'язання і забезпечення, тис.грн.	1695	3891	2341	-1550	-39,84
в % до всіх джерел	(1695:1900) x100	12,79	7,69	-5,10	x
3.1 Короткострокові зобов'язання, тис.грн	1600+1605	-	-	-	-
в % до всіх джерел		-	-	-	-
3.2 Кредиторська заборгованість, тис.грн	1610÷1650	3764	2169	-1595	-42,38
в % до всіх джерел		12,37	7,13	-5,24	x
3.3 Пот. забезпечення, тис.грн.	1660	-	-	-	-
в % до всіх джерел		-	-	-	-
3.4.Інші, поточні зобов'язання тис.грн	1665+1690	127	172	45	35,43
в % до всіх джерел		0,42	0,57	0,15	x
4.Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами утримуваними для продажу та групами вибуття	1700	-	-	-	-
в % до всіх джерел		-	-	-	-

В результаті розрахунку таблиці 2.10 можна побачити, що збільшення валюти балансу на кінець року на 6 тис. грн. сталося за рахунок збільшення власного капіталу на 1556 тис. грн. або на 5,86 %,та зменшення поточних зо-

бов'язань підприємства на 1550 тис. грн. або на 39,84 % . Це позитивно характеризує діяльність підприємства. У складі пасиву на початок попереднього року найбільшу і досить високу питому вагу займає власний капітал підприємства (87,21 % на початок року та 92,31 % на кінець року).

Питома вага зобов'язань на кінець попереднього року становила 12,79 %, а на кінець звітного року зменшилась до 7,69 %. Це також свідчить про гарну діяльність підприємства.

Фінансовий стан підприємства залежить також від наявності власних оборотних коштів, з яких формуються оборотні активи (таблиця 2.11).

Таблиця 2.11 - Розрахунок власних оборотних коштів підприємства

Показники	Код рядка, Ф№1	Звітний період		Відхилення	
		на початок, тис.грн	на кінець, тис.грн	абсолютне, тис.грн (гр3-гр2)	відносне,% (гр4:гр2) x100
А	1	2	3	4	5
1.Власний капітал	1495	26533	28089	1556	5,86
2.Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1595	-	-	-	-
3.Необоротні активи	1095	7093	5548	-1545	-21,78
4.Власні оборотні кошти (р1+р2-р3)		19440	22541	3101	15,95

Як видно власні оборотні кошти впродовж звітного періоду збільшилися на 3101 тис. грн., або на 15,95% як результат зростання власного капіталу - на 1556 тис. грн., але зменшення необоротних активів – на 1545 тис. грн. Зростання оборотних коштів на кінець звітного періоду свідчить про покращення фінансового стану підприємства.

Аналіз фінансової стійкості підприємства.

Однією з основних характеристик фінансового стану підприємства є його фінансова стійкість. В таблці 2.13 наведені розрахунки і аналіз показників фінансової стійкості.

Аналіз показників фінансової стійкості свідчить, про зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування і зростання його фінансової стійкості -зростання коефіцієнта автономії, зменшення коефіцієнта фінансо-

вої залежності, зростання власних оборотних коштів. В цілому всі відносні показники знаходяться в межах оптимальних значень.

Таблиця 2.13 - Оцінка показників фінансової стійкості

Показники	На початок звіт-ного періоду	На кінець звіт-ного періоду	Оптимальне значення
А	1	2	3
1. Коефіцієнт автономії	0,872	0,923	>0,5
2. Коефіцієнт фінансової залежності	1,147	1,083	< 2
3. Наявність власних оборотних коштів тис.грн.	19440	22541	збільшення
4. Коефіцієнт маневреності власних коштів	0,733	0,802	0,4...0,6
5. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами	0,833	0,906	не менше 0,1
6. Коефіцієнт співвідношення зобов'язань і власного капіталу	0,147	0,083	0,7 – 1,0

Аналіз ліквідності балансу та платоспроможності підприємства.

Для визначення ліквідності балансу необхідно порівняти підсумки за кожною групою активу і пасиву балансу (таблиця 2.14).

Таблиця 2.14 - Розрахунок абсолютних показників для аналізу ліквідності балансу

Актив	Код рядка	На початок звіт-ного періоду	На кінець звіт-ного періоду	Пасив	Код рядка	На початок звіт-ного періоду	На кінець звіт-ного періоду	Платіжний надлишок або недостача	
								На початок звіт-ного періоду (2-5)	На кінець звіт-ного періоду (3-6)
А	1	2	3	Б	4	5	6	7	8
1. Найбільш ліквідні активи (A_1)	1160+1165	1244	876	1. Негайні пасиви (P_1)	(1620÷1690-1665+1700)	475	435	769	441
2. Активи, що швидко реалізуються (A_2)	1125÷1155+1170+1190	9438	11452	2. Короткостоківі пасиви (P_2)	1600÷1615	3410	1906	6028	9546

Продовження таблиці 2.14

А	1	2	3	Б	4	5	6	7	8
3.Актив и,що ре- алізу- ються повільно (A_3)	1100 +1110+1 200	12664	12554	3.Довго- стро- кові пасиви (P_3)	1595	-	-	12664	12554
4.Актив и,що важко реалізу- ються (A_4)	1095	7093	5548	4.Пос- стійні пасиви (P_4)	1495+1 665	26533	28089	- 19440	- 22541
Баланс		30424	30430	Баланс		30424	30430	x	x

Баланс підприємства вважається *абсолютно* ліквідним, якщо використовуються такі співвідношення:

$$A_1 \geq P_1; A_2 \geq P_2; A_3 \geq P_3; A_4 \leq P_4.$$

З розрахунків ліквідності балансу табл.3.5.6 можна побачити, що виконувалися усі умови, тобто баланс вважається абсолютно ліквідним. Про ліквідність балансу свідчить також перевищення суми поточних активів ($A_1+A_2+A_3$) над короткостроковими зобов'язаннями (P_1+P_2).

Розрахунки коефіцієнтів ліквідності наведено в таблиці 2.15.

Таблиця 2.15 - Аналіз ліквідності підприємства

Показники	Методика розрахунку	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Оптимальний рівень
А	1	2	3	4
1.Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{1160 + 1165}{1695}$	0,320	0,374	0,20-0,35
2.Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{1195 + 1200 - 1100 - 1110}{1695}$	2,741	5,266	1,0
3.Крефіцієнт покриття	$\frac{1195 + 1200}{1695}$	5,996	10,629	1,0 - 2,0

Порівняння розрахованих коефіцієнтів ліквідності з оптимальним рівнем свідчить, що на початок і на кінець звітного періоду всі коефіцієнти ліквідності знаходилися в оптимальному рівні, що підтверджує раніше зроблений висновок про абсолютну ліквідність балансу. Можна зробити висновок, що коефіцієнт

покриття поточних зобов'язань усіма поточними активами впродовж двох періодів спостерігається перевищення нормативного значення, що свідчить про достатній рівень платоспроможності.

Аналіз використання оборотних коштів.

Так як у ТОВ «Чорноморська іграшка» в складі активів переважають оборотні активи, аналіз ділової активності передбачає аналіз використання оборотного капіталу (оборотних активів) та його окремих складових. Цей аналіз здійснюється на основі даних форм №1 і форм №2 за допомогою таблиці 2.16.

Таблиця 2.16 - Аналіз використання оборотних коштів

Показники	Код рядка, алгоритм розрахунку	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	Відхилення	
				абсолютне (гр3-гр2)	відносне % (гр4:гр2) x100
<i>A</i>	<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1.Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.	Ф №2 р 2000	31313	30548	-765	-2,44
2. Середньорічні залишки оборотних коштів в тис.грн.	Ф №1 р 1195	23331	24882	1551	6,65
В т.ч. 2.1 Запаси	р 1100 1110	12664	12554	-110	-0,87
2.2 Кошти в розрахунках	1125÷1155	9428	11418	1990	21,11
2.3 Грошові кошти і поточні фінансові інвестиції	р 1160,1165	1244	876	-368	-29,58
2.4 Інші оборотні активи	р 1170,1190	10	34	24	-
3. Кількість днів в періоді	x	360	360	-	-
4.Одноденна виручка тис.грн.(р 1:р3)		86,98	84,85	-2,13	-2,45
5.Коефіцієнт оборотності (р1:р2)		1,34	1,22	-0,12	-8,95
6.Тривалість 1 обороту, днів (р3:р5) або(р 2 :р 4)		268,5	293,4	24,9	9,27
в т.ч.					
6.1 В запасах (2.1:4)		145,60	147,95	2,35	1,61
6.2 В коштах, в розрахунках(2.2:4)		108,39	134,57	26,18	24,15
6.3 В грошових коштах (2.3:4)		14,30	10,32	-3,98	-27,83
6.4 В інших оборотних коштах (2.4:4)		-	-	-	-
7.Економія (надлишок) оборотних коштів, тис. грн		30548 - 31313:23331 -24882= 22763- 24882 = -2119			

Дані табл. 2.16 свідчать про погіршення показників використання оборотних коштів у звітному періоді в порівнянні з попереднім. Коефіцієнт обороту зменшився на 0,12 обороти, а тривалість 1 обороту збільшилася на 24,9 днів. Це призвело до надлишку оборотних коштів, як результат погіршення їх використання, складає 2119 тис. грн.

Аналіз ділової активності передбачає аналіз оборотності не лише оборотного капіталу але й усього капіталу з оцінкою операційного циклу (таблиця 2.17).

Таблиця 2.17 -Аналіз ділової активності підприємства

Показники	Попередній період	Звітний період	Абсолютне відхилення (гр2-гр1)
А	1	2	3
1.Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції,тис.грн	31313	30548	-765
2. Вартість активів, тис.грн	30424	30430	6
3. Вартість оборотних активів, тис.грн	23331	24882	1551
4.Вартість запасів тис.грн.	12664	12554	-110
5.Дебіторська заборгованість тис.грн.	9428	11418	1990
6.Кредиторська заборгованість, тис.грн.	3764	2169	-1595
7.Власний капітал, тис.грн.	26533	28089	1556
<i>\Коефіцієнт оборотності</i>			
8.Активів (р.1:р2)	1,026	1,003	-0,023
9.Оборотних активів (р.1:р.3)	1,342	1,228	-0,114
10.Запасів (р.1:р.4)	2,394	2,433	0,039
11.Дебіторська заборгованість (р.1:р.5)	3,321	2,675	1,152
12.Кредиторської заборгованості (р1 :р6)	8,319	14,084	5,765
13. Власного капіталу (р.1:р.7)	1,180	1,087	-0,093
<i>Термін одного обороту, дні</i>			
14. Активів (360:р.8)	350,9	358,9	8
15.Оборотних активів	268,5	293,4	24,9
16.Запасів (360:р.10)	150,4	147,9	-2,5
17.Власного капіталу (360:р.13)	305,1	331,2	26,1
<i>Строк погашення, дні</i>			
18.Дебіторська заборгованість (360:р.11)	108,4	134,6	26,2
19. Кредиторська заборгованість (360:р.12)	43,3	25,6	-17,7
20.Тривалість операційного циклу (р.16+р.18)	258,8	282,5	23,7

Висновки до розділу 2

У сучасній ринковій економіці будь-яке підприємство повинно постійно відстежувати зміну факторів зовнішнього середовища і вміти швидко пристосуватися до змін.

совуватися до змін. Відповідна реакція підприємства на зміни в значній мірі визначає ефективність його діяльності. Це вміння визначає ефективність діяльності підприємства. Щоб відстежити вплив цих факторів на діяльність компанії необхідне проведення економічного аналізу, який допоможе виявити тенденції цих змін і спрогнозувати їх вплив на майбутній розвиток діяльності підприємства.

Економічний аналіз дозволяє визначити стратегію і тактику підприємства, максимальний результат при мінімальних витратах, розробку програм і рекомендацій подальшого ефективного розвитку, прибуткової діяльності.

Кожен день на кожному рівні управління приймають безліч рішень. Щоб обґрунтувати їх доцільність використовують різні види економічного аналізу. Основою прийняття рішень щодо регулювання виробництва є оперативний аналіз. За допомогою його можна щодня вивчати показники діяльності підприємства та його виробничих підрозділів, з метою швидкого втручання в процес виробництва, виявлення негативних факторів та їх вплив. Після цього застосовуються доцільні методи та засоби усунення небажаних наслідків, що забезпечить безперервну та ефективну роботу підприємства та допоможе досягти максимальний результат при мінімальних затратах.

3. СТАН БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ У ТОВ «ЧОРНОМОРСЬКА ІГРАШКА»

3.1. Загальна характеристика організації бухгалтерського та податкового обліку на підприємстві

Організація бухгалтерського обліку на підприємстві здійснюється відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та обраної підприємством облікової політики. Положення про організацію бухгалтерського обліку у ТОВ «Чорноморська іграшка» відображає основні засади організації бухгалтерського обліку та затвердженої на підприємстві облікової політики.

Облікова політика Товариства затверджується наказом керівника.

У ТОВ «Чорноморська іграшка» формуванням облікової політики займається безпосередньо головний бухгалтер, яку керівник підприємства затверджує Наказом «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку» на початку кожного року.

Облікова політика підприємства формується згідно вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.99 р. № 996-XII, П(С)БО затверджених Міністерством фінансів України [1].

У формування елементів облікової політики ТОВ «Чорноморська іграшка» покладені принципи підготовки фінансової звітності, які визначаються Законом України № 996: обачності, повного висвітлення, автономності, послідовності, безперервності, історичної (фактичної) собівартості, єдиного грошового вимірника, регулярності .

Положенням про облікову політику на досліджуваному підприємстві визначено форму ведення бухгалтерського обліку – журнально-ордерна з елементами комп'ютерної обробки за допомогою прикладної програми. Це дає змогу вести аналітичний облік по кожному рахунку зі складанням оборотних відомостей.

Згідно Плану рахунків, встановлених наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про їх застосування», в книзі «Журнал-головна» реєструються усі облікові реєстри на відповідних субрахунках.

У плані рахунків, які застосовуються підприємством для деталізації обліку грошових коштів, матеріальних цінностей, грошових документів, розрахунків використовувати субрахунки другого рівня.

Господарські відносини Товариства з обмеженою відповідальністю «Чорноморська іграшка» з постачальниками товарів, робіт та послуг, покупцями, замовниками оформляються договорами. Облікова політика ТОВ «Чорноморська іграшка» щодо складання фінансової звітності сформована з урахуванням вимог стандартів бухгалтерського обліку.

Основним елементом облікової політики та організації бухгалтерського обліку у ТОВ «Чорноморська іграшка» можна віднести поріг суттєвості. Методи та принципи обліку, які діють у ТОВ «Чорноморська іграшка», передбачені національними стандартами бухгалтерського обліку. Об'єктами використання суттєвості на підприємстві може бути:

- діяльність самого підприємства;
- окремі об'єкти обліку та господарські операції;
- статті фінансової звітності.

Рекомендації стосовно встановлення норм суттєвості наведено в листі Міністерства фінансів України «Про суттєвість у бухгалтерському обліку і звітності» від 29.07.2003 № 304230-04108 наведено рекомендації стосовно встановлення норм суттєвості.

У ТОВ «Чорноморська іграшка» організацію ведення бухгалтерського обліку покладено на головного бухгалтера, який призначається на посаду керівником підприємства. Штатним розписом визначається кількісний штат співробітників бухгалтерського відділу, він затверджується керівником.

Права та обов'язки головного бухгалтера підприємства визначаються положенням про бухгалтерський відділ та посадовою інструкцією відповідно до закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

ТОВ «Чорноморська іграшка» має лінійно-штатну організаційну структуру облікового апарату (рис. 3.1). На підприємстві бухгалтерія складається з бухгалтерів, економіста, касира та головного бухгалтера.

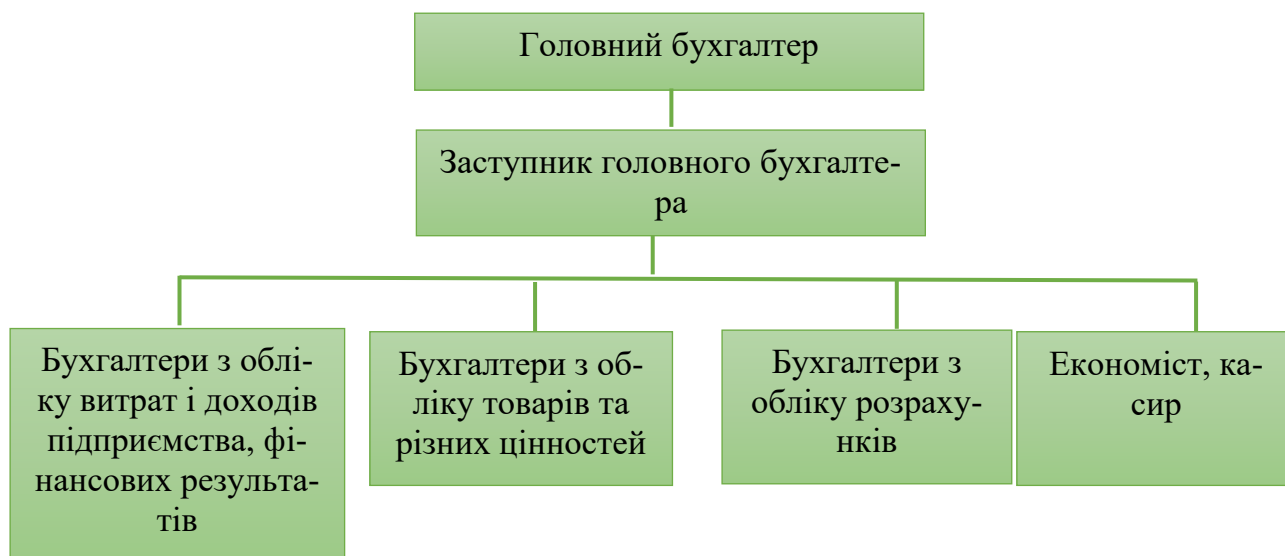


Рис. 3.1. Структура бухгалтерії ТОВ «Чорноморська іграшка»

Щоб організувати обліковий процес головний бухгалтер розподіляє обов'язки між працівниками бухгалтерії. Він враховує наступні фактори: кваліфікація робітників, організаційна структура облікового процесу, важливість та складність виконуваної роботи.

Функції бухгалтерії тісно пов'язані з роботою всіх відділів та служб, виробничих відділ підприємства, від яких вона отримує необхідні дані для контролю і обліку також надає економічну інформацію для прийняття управлінських рішень

На бухгалтерський відділ, який очолюється головним бухгалтером, покладено ведення обліку на підприємстві. Бухгалтерський відділ - це незалежний структурний відділ апарату управління, який виконує обліку та формує звітність підприємства, згідно вимог чинного законодавства. Основні функції бухгалтерського відділу наведені на рис. 3.2.

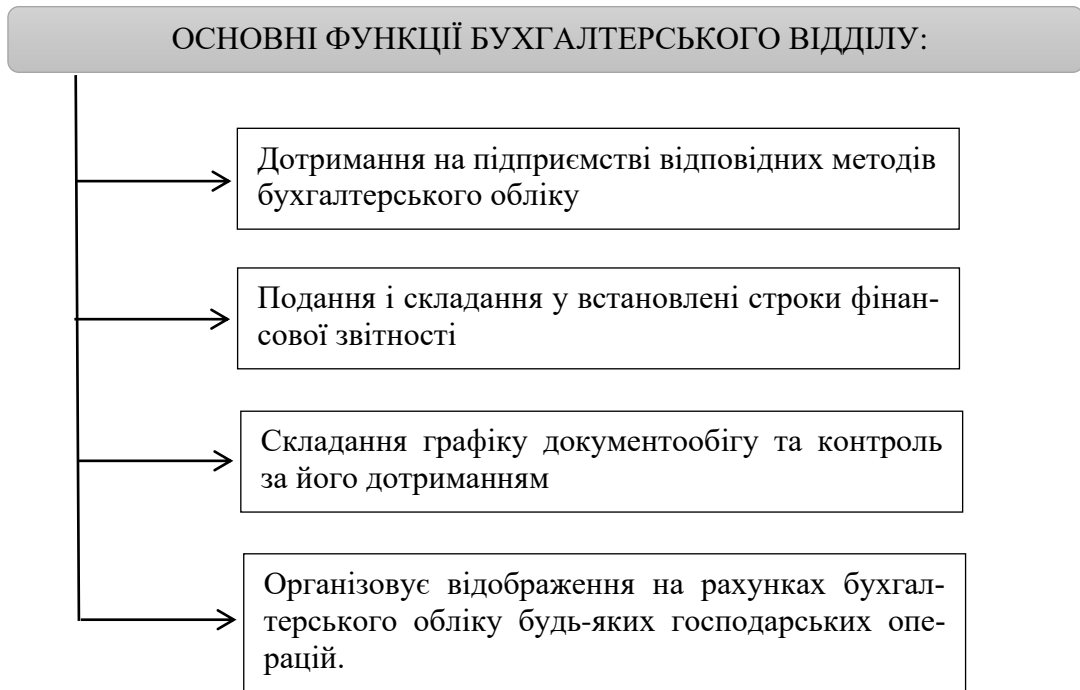


Рис. 3.2. Основні функції бухгалтерського відділу

Згідно визначених функцій бухгалтерський відділ підприємства здійснює нагляд і контроль за ТОВ «Чорноморська іграшка» у таких сферах:

- витрачання та збереження коштів і матеріальних цінностей;
- фінансово-кредитні відносини, регулювання валютних та податкових відносин, які пов'язані з вимогами до суб'єктів кредитно-господарських зобов'язань перед державною та розрахункової дисципліни;
- додержання вимог валютного законодавства та податкової дисципліни;
- ціни та ціноутворення;
- праця та виробництво: дотримання норм, стандартів, законодавства про працю і додержання, за безпекою виробництва та праці, дотримання правил виконання господарської діяльності.

Працівникам бухгалтерії для автоматизації рахунків-фактури, проведення платежів, нарахування заробітної плати, ведення бухгалтерського обліку та податків допомагає бухгалтерське програмне забезпечення. Програмне забезпечення можливо також використовувати в сфері управління витратами, це дозволить відстежувати з однієї центральної платформи всі витрати підприємства.

Крім того, однією з переваг використання програмного забезпечення бухгалтерським відділом є полегшення та швидкість закриття бухгалтерських книг за допомогою звітності про витрати.

Такими нормативними документами як: «Положенням про бухгалтерську службу» та посадовими інструкціями регламентуються обов'язки бухгалтерів, де вказано їх основні функції.

Керівнику підприємства та головному бухгалтеру надається право першого та другого підпису на первинних облікових документах, платіжних документах, дорученнях на одержання товарно-матеріальних цінностей, реєстрах бухгалтерського обліку, відповідних звітах та угодах.

Первинні документи, які є підставою для відображення операцій в бухгалтерському обліку ТОВ «Чорноморська іграшка», слід оформлювати та подавати у строки, визначені Графіком документообігу.

У ТОВ «Чорноморська іграшка» бухгалтерський облік автоматизовано. Для забезпечення потреб бухгалтерії використовується наступне програмне забезпечення "1С:Бухгалтерія 7 для України" – для відображення господарських операцій та складання первинних документів; для складання звітності та звітування перед фіскальною службою України та Державним комітетом статистик використовується програма М.е.doc; Клієнт-банк використовується для здійснення розрахунків та контролю за рухом грошових коштів.

3.2 Організація на підприємстві обліку фінансових результатів діяльності

У ТОВ «Чорноморська іграшка» облік фінансово-господарської діяльності ведеться з застосуванням всіх класів діючого Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Для обліку витрат діяльності підприємство застосовує як клас 9 "Витрати діяльності", так і клас 8 "Витрати за елементами". Для обліку доходів і результатів діяльності підприємство використовує 7-й клас рахунків.

Всі витрати та доходи діяльності підприємства обліковуються відповідно на 9-му та 7-му класах рахунків. Наприкінці кожного місяця суми, що містяться на цих рахунках списуються на фінансовий результат діяльності. Сальдо рахунку 79 "Фінансові результати" становить нерозподілений прибуток або непокритий збиток діяльності підприємства і списується на рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)".

В бухгалтерському обліку чистий прибуток (збиток) формується поступово протягом фінансово-господарського року від усіх видів звичайної та надзвичайної діяльності та включає:

- Чистий дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, послуг);
- Валовий прибуток (збиток);
- Фінансові результати від операційної діяльності;
- Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування;
- Фінансові результати від звичайної діяльності;
- Фінансові результати від надзвичайної діяльності;
- Чистий прибуток (збиток).

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), визначається шляхом вирахування з доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) податку на додану вартість, акцизного збору, інших зборів, знижок тощо.

Різниця між чистим доходом і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) називається валовим прибутком (збитком).

Що стосується фінансового результату від операційної діяльності, то він визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

А фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів, фінансових та інших витрат.

Фінансовий результат від звичайної діяльності визначається як різниця між прибутком від звичайної діяльності до оподаткування та сумою податку з прибутку.

Окремо від фінансових результатів від звичайної діяльності відображаються невідшкодовані витрати та доходи від надзвичайних подій (стихійного лиха, пожежі, техногенних аварій тощо).

Остаточний фінансовий результат – чистий прибуток (збиток) визначається як різниця між різними видами доходів та витрат підприємства за звітний період.

Розмір та характер прибутків і збитків за кожний період діяльності підприємства є найважливішими підсумковими показниками їх роботи

Для визначення фінансового результату від усіх видів діяльності підприємства слід скористатися даними оборотної відомості по рахунку 79 "Фінансові результати" або ж оборотними відомостями рахунків 7-го та 9-го класів (оборотні відомості по зазначеним рахункам наведені у додатках до роботи). Отримана інформація дасть змогу порівняти всі доходи та витрати за звітний період, визначити різні показники прибутку підприємства (валовий прибуток, балансовий прибуток, прибуток до оподаткування, чистий прибуток).

Для визначення результату діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка» за 12 місяців 2020 року доцільно скористатися даними таблиці 3.1.

Відображають чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг, тобто дохід (виручку) від реалізації за вирахуванням наданих знижок; вартості повернених раніше проданих товарів; непрямих податків (ПДВ, акцизного податку); інших податків і зборів, що сплачуються з обороту; доходів, які за договорами належать комітентам.

Для цього використовують обороти за Дт субрах. 701, 702 і 703 з Кт субрах. 791 мінус оборот за Кт субрах. 704 з Дт субрах. 791. Чистий дохід ТОВ «Чорноморська іграшка» за 12 місяців 2020 року склав 30548 тис.грн.

Таблиця 3.1. - Визначення фінансових результатів діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка» за 12 місяців 2020 року на підставі даних бухгалтерського обліку

<i>Стаття</i>	<i>Сума, тис. грн..</i>
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	30548
2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	25941
Валовий прибуток <i>30548 - 25941 = 4607</i>	4607
3. Адміністративні витрати	3743
4. Витрати на збут	700
Фінансовий результат від основної операційної діяльності <i>4607 - 3743 - 700 = 164</i>	164
5. Інші операційні доходи	486
6. Інші операційні витрати	555
Фінансовий результат від іншої операційної діяльності <i>486 - 555 = -69 (збиток)</i>	-69
Фінансовий результат від операційної діяльності <i>164 - 69 = 95 (прибуток)</i>	95
7. Фінансові доходи	-
8. Фінансові витрати	-
Фінансовий результат від фінансової діяльності	-
9. Інші доходи	78
10. Інші витрати	13
Фінансовий результат від іншої діяльності <i>78 - 13 = 65 (прибуток)</i>	65
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування <i>95 + 65 = 160 (прибуток)</i>	160
11. Податок на прибуток від звичайної діяльності	31
Фінансовий результат від звичайної діяльності <i>160 - 31 = 129 (прибуток)</i>	129
Чистий фінансовий результат від всіх видів діяльності <i>(чистий прибуток)</i>	129
Балансовий прибуток	129

Виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів відображають за даними оборотів за Кт субрах. 901, 902, 903 з Дт субрах. 791. За 2020 рік вона склала 25941 тис.грн.

В статті «Адміністративні витрати» відображають загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства за даними оборотів за Кт рах. 92 з Дт субрах. 791. Всього 3743 тис.грн.

В статті «Витрати на збут» наводять витрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), — витрати на утримання підрозділів, що займаються збутом продукції (товарів, робіт, послуг), рекламу, доставку продукції споживачам тощо. відображають за даними оборотів за Кт рах. 93 з Дт субрах. 791. Всього 700 тис.грн.

В статті «Інші операційні доходи» відображають суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а саме дохід від: операційної оренди активів (якщо оренда не є основним видом діяльності); операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; роялті; процентів, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках у банках або депозитних рахунках до запитання; реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, і груп вибуття; списання кредиторської заборгованості; отриманих безоплатно оборотних активів; визнаних штрафів, пені, неустойки тощо.

Інші операційні доходи відображають за даними оборотів за Дт рах. 71 з Кт субрах. 791. Всього 486 тис.грн.

В статті «Інші операційні витрати» відображають: собівартість реалізованих виробничих запасів, необоротних активів, утримуваних для продажу, і груп вибуття; відрахування на створення резерву сумнівних боргів і суми списаної понад резерв безнадійної дебіторської заборгованості; втрати від операційних курсових різниць; втрати від знецінення запасів; визнані економічні (фінансові) санкції; відрахування на забезпечення майбутніх операційних витрат; інші витрати, що виникають у процесі операційної діяльності підприємства (крім витрат, які включають до собівартості продукції, товарів, робіт, послуг).

Інші операційні витрати відображають за даними оборотів за Кт рах. 94 з Дт субрах. 791. Всього 555 тис.грн.

В статті «Фінансові доходи» наводять дивіденди, проценти (у тому числі отримані за строковими депозитними вкладками) та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в ка-

піталі). Відображають за даними оборотів за Дт рах. 73 з Кт субрах. 792. У 2020 році фінансових доходів на підприємстві не було.

В статті «Фінансові витрати» показують витрати на проценти (1353 тис.грн.) та інші витрати підприємства, пов'язані з позиками (крім фінансових витрат, які включають до собівартості кваліфікаційних активів згідно з П(С)БО 31). Відображають за даними оборотів за Кт рах. 95 з Дт субрах. 792. У 2020 році фінансових витрат на підприємстві не було.

В статті «Інші доходи» відображають дохід від реалізації фінансових інвестицій; неопераційних курсових різниць; зміни балансової вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю (крім підприємств, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами).

Також тут наводять інші доходи, що виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства. Відображають за даними оборотів за Дт рах. 74 з Кт субрах. 793. Всього 78 тис.грн.

В статті «Інші витрати» відображають собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від неопераційних курсових різниць; списання необоротних активів; втрати від уцінки фінансових інвестицій і необоротних активів; витрати підприємств (крім тих, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами) від зміни балансової вартості фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю; інші витрати, що виникають у процесі господарської діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства. Відображають за даними оборотів за Кт рах. 97 з Дт субрах. 793. Всього 13 тис.грн.

За даними бухгалтерського обліку сума балансового прибутку, отриманого ТОВ «Чорноморська іграшка» протягом 12 місяців роботи становить 160 тис.грн. Податок на прибуток від звичайної діяльності за 12 місяців 2020 року 31 тис.грн., тобто чистий прибуток - 129 тис.грн.

Отриманий чистий прибуток може розподілятися на підприємстві на: забезпечення фінансових резервів (до 15% суми чистого прибутку), на фонди економічного стимулювання та на нерозподілений прибуток. Вважаючи, що

підприємство планує зробити в наступному періоді якусь вкладення коштів, суму чистого прибутку можна віднести на нерозподілений прибуток. Таким чином, наприкінці звітної періоду в бухгалтерському обліку з'явиться проводка: Дт 79 "Фінансові результати" Кт 441 "Нерозподілений прибуток" на суму 129 тис.грн.

3.3 Аудит фінансових результатів діяльності

Одним з найбільш складних та відповідальних видів аудиторських перевірок є перевірка фінансових результатів і реального фінансового стану суб'єкта господарської діяльності.

Складність та відповідальність аудиторської перевірки фінансових результатів також підкреслюється й тим, що за даним видом перевірки встановлюється найвища ступінь аудиторського ризику. Крім того, від повноти виконаної аудиторської роботи, об'єктивності висновку залежать правильність і повнота не менш важливого напрямку аудиторської діяльності – визначення подальшої фінансової стратегії суб'єкта господарської діяльності.

Виконання аудиторської роботи щодо перевірки фінансових результатів вимагає глибоких знань та відповідного досвіду. Отже, виконання комплексу робіт з аудиторської перевірки фінансових результатів доручається, як правило, лише висококваліфікованим та досвідченим аудитор.

Основною метою аудиту фінансових результатів є збір, обробка та перевірка достовірності облікової інформації щодо визначення фінансових результатів діяльності, а також підрахунок позитивного чи негативного впливу на кінцевий фінансовий результат усіх факторів, які визначаються під час аудиторської перевірки.

При здійсненні аудиторської перевірки фінансових результатів необхідно виходити насамперед з того, що діяльність будь-якого об'єкта підприємництва включає дві взаємозалежні сторони – господарську і фінансову. Перша визначає залучені до виробничої діяльності виробничі активи (основний капітал), друга – вибір та величину використаних фінансових пасивів (ресурсів). Від

їхньої збалансованої взаємодії в господарському процесі і залежить фінансовий результат. При цьому слід враховувати, що визначення й органічне з'єднання капіталу і ресурсів – процес динамічний. У зв'язку з цим зростання, наприклад, активу завжди необхідно переконатися у збільшенні відповідного пасиву або зменшенні іншого активу.

Основними джерелами інформації, які необхідні аудитору для зазначеного аналізу виступають: баланс; звіт про фінансові результати і їхнє використання; декларація про дохід підприємства та податкові декларації; бухгалтерські реєстри по обліку виробничих витрат, реалізації, фінансових результатів (журнали № 3, № 5, № 5А, № 6, №7, відомості № 7.1, № 7.2, № 7.3 та інші, якщо суб'єкт господарської діяльності використовує журнальну форму обліку, або реєстри аналогічного призначення при використанні підприємством інших форм бухгалтерського обліку).

Аудитор насамперед повинний оцінити стан бухгалтерського обліку на підприємстві, оскільки від ступеня довіри до облікової інформації залежать як обсяг аудиторської роботи, так і якість аудиторського висновку, а також ступінь аудиторського ризику.

Розпочинаючи перевірку фінансових результатів підприємства аудитор повинний у першу чергу ознайомитися з порядком обліку виробничих витрат, собівартості, реалізації продукції та фінансових результатів.

Під час перевірки аудитор з'ясовує, які витрати виробництва (обігу) включаються до виробничої собівартості, а які зараховуються до складу витрат періоду і безпосередньо списуються на фінансовий результат.

Порядок формування собівартості готової продукції (робіт, послуг) є обов'язковим для всіх підприємств, що здійснюють виробничу діяльність. Цей порядок встановлений Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 "Витрати".

Відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку собівартість незавершеного виробництва, готової і реалізованої продукції, яка відображається відповідно на рахунках 23 "Виробництво", 26 "Готова про-

дукція і 90 "Собівартість реалізації", визначається як виробнича собівартість, у яку включаються витрати основних цехів і інших підрозділів, що відповідно забезпечують процес виробництва (склади виробничих запасів, відділ постачання і т. д.). Як зазначалося вище, значна частина загальногосподарських витрат не включається до складу виробничої собівартості продукції. Для обліку таких витрат виділені рахунки 92 "Адміністративні витрати", 93 "Витрати на з побут", 94 "Інші операційні витрати".

Аудитор перевіряє обороти за рахунком 70 "Доходи від реалізації", який призначений для відображення доходу від реалізації продукції, робіт, товарів і послуг, нарахованого чи отриманого підприємством у звітному періоді. Для визначення показника чистого доходу, що належить підприємству, по дебету цього рахунку буду відбиті податки, що підлягають сплаті з доходу (ПДВ, акцизний збір), і частина доходу, що належить іншим підприємствам (по договорах комісії, спільної діяльності і т. п.).

Оскільки наприкінці звітного періоду рахунка доходів і витрат повинні закриватися шляхом списання різниці їх дебетового і кредитового оборотів на рахунок 79 "Фінансові результати", то аудитор перевіряє правильність і своєчасність закриття цих, а також визначає, чи дорівнюють один одному дебетовий та кредитовий обороти за рахунками доходів і витрат після їх закриття на рахунок 79.

Під час перевірки фінансових результатів особливу увагу аудитор приділяє рахунку 79 "Фінансовий результат", оскільки він призначений для узагальненого відображення інформації про фінансовий результат підприємства від звичайної й іншої діяльності. За кредиту рахунку 79 "Фінансовий результат" відбиваються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, по дебету – суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, а також сума нарахованого податку на прибуток.

Сальдо рахунка при його закритті списується на рахунок 44 "Нерозподілені доходи (непокриті збитки)". Таким чином, на рахунку 79 відбувається безпосереднє визначення фінансового результату. Отже, аудитор по-

винний перевірити правильність розрахунку величини фінансового результату та визначити, чи дорівнюють один одному дебетовий та кредитовий оборот за рахунком 79 після його закриття.

Отриману підчас перевірки та аналізу інформацію, аудитор повинний використовувати для підготовки аудиторського висновку.

Аудиторський висновок - це офіційний документ, засвідчений підписом та печаткою аудитора (аудиторської фірми), який складається у встановленому порядку за наслідками проведення аудиту і містить в собі висновок стосовно достовірності звітності, повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності. Публічна бухгалтерська звітність суб'єктів господарської діяльності повинна обов'язково містити аудиторський висновок.

Аудиторський висновок розрахований на широке коло користувачів, його публікація свідчить про те, що річна фінансова звітність підприємства відповідає правилам ведення бухгалтерського обліку і є достовірною. Аудиторський висновок складається з дотриманням норм та стандартів і повинен містити підтвердження або аргументовану відмову від підтвердження достовірності, повноти та відповідності законодавству бухгалтерської звітності замовника.

Аудиторський висновок про фінансову звітність ТОВ «Чорноморська іграшка» станом на 31.12.2020 року наведено в додатку Б.

Висновки до розділу 3

ТОВ «Чорноморська іграшка» правильно організувало бухгалтерський облік та внутрішній аудит фінансових результатів, що є важливим елементом ефективного управління фінансовими ресурсами компанії. Завдяки цьому, компанія може забезпечити точний облік витрат і визначити їх відповідність бюджетним нормам та планам.

Бухгалтерський облік дозволяє компанії знати точно, скільки коштували виробництво продукції та її збут, дозволяє вести облік фінансових операцій, контролювати рух коштів та зберігати документи для звітності. Внутрішній ау-

дит допомагає забезпечити відповідність фінансових операцій законодавству та внутрішнім правилам компанії, виявляти помилки та шахрайські дії, та підвищувати ефективність управління компанією. Також забезпечує контроль за використанням фінансових ресурсів компанії, виявляє можливі проблеми та ризики, які впливають на фінансовий стан компанії. Це дозволяє приймати своєчасні та обґрунтовані рішення щодо ефективного використання коштів та підвищення прибутковості компанії.

Оптимальна система обліку та контролю має бути простою та універсальною, забезпечуючи зручне та ефективне її використання. У цілому, удосконалення організації бухгалтерського обліку фінансових результатів у ТОВ «Чорноморська іграшка» може бути досягнуто за допомогою комплексного підходу, що передбачає впровадження автоматизованих систем обліку, оптимізацію процесів внутрішнього контролю та бюджетування, контроль за запасами, аналітику та звітність, підвищення кваліфікації працівників, контроль за витратами та створення команди з ефективного управління витратами. Крім того, важливим елементом успішної організації бухгалтерського обліку витрат є взаємодія з іншими відділами компанії. Наприклад, відділ закупівель може співпрацювати з відділом обліку витрат, щоб забезпечити належний контроль за запасами та вчасно виявляти та усувати проблеми в цій сфері.

Було проведено аудиторську перевірку у відповідності з вимогами та положеннями Закону України “Про аудиторську діяльність” та Міжнародними стандартами аудиту. Проведена аудиторська перевірка забезпечує обґрунтовану підставу для висловлення думки. За результатами співставлення даних фінансової звітності з даними бухгалтерського обліку суттєвих відхилень не виявлено, перевірена фінансова інформація ТОВ «Чорноморська іграшка» відображена справедливо та достовірно, відповідає нормативним вимогам щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У здійсненні виробничо-фінансової діяльності господарюючих суб'єктів задіяна велика кількість взаємопов'язаних матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Мета будь-якого підприємства – це отримання позитивного фінансового результату та пошук шляхів його збільшення. Результативність діяльності відображається у фінансово-економічних показниках, які найбільш точно характеризують фінансовий стан суб'єкта господарювання та дають уявлення про економічний потенціал його розвитку.

Фінансовий результат є основним підсумковим показником. Кожен суб'єкт господарювання особливу увагу звертає на процес формування, розподілу та використання фінансового результату своєї діяльності. Позитивний фінансовий результат є частиною доходу суспільства і використовується для подальшого розвитку діяльності підприємства, поліпшення матеріального становища працівників. Основою для правильного визначення фінансового результату є науково обґрунтована організація та методика його обліку.

Принципи, організація й методика обліку, порядок формування облікової політики підприємств України відповідають міжнародним стандартам фінансової звітності.

Розуміння сутності та вдосконалення облікового відображення фінансових результатів діяльності підприємств та прийняття ефективних управлінських рішень щодо подальшого їх розвитку – головна передумова підвищення ефективності діяльності підприємств.

Об'єктом дослідження даної кваліфікаційної роботи є ТОВ «Чорноморська іграшка», що засноване у 1997 році. Основним видом економічної діяльності є оброблення металів та нанесення покриття на метали (КВЕД 25.61). Засновниками товариства є фізичні та юридичні особи України. Керівником організації є Зеленьак Василь Васильович.

За результатами проведеного аналізу можна зробити висновки:

- у звітному році у порівнянні з попереднім роком обсяг виробництва зменшився на 33,80 т або на 8.54%. Також можна побачити і зменшення обсягу

продукції у порівняних цінах на 1111,6 тис. грн. або на 4,49%. При цьому обсяг продукції у діючих цінах навпаки збільшився на 2727 тис. грн. або на 13%. Це все відбулося через спад цін та рівня інфляції.

- валовий прибуток в порівнянні з попереднім роком збільшився на 3984 тис. грн.

- повна собівартість реалізованої продукції зменшилась на 6864 тис грн. або на 18,43 % порівняно з попереднім роком. На зміну собівартості вплинула сума адміністративних витрат, вона зменшилась у звітному році на 1952 тис. грн. або на 34,27%, та сума витрат на збут, яка зменшилась на 163 тис. грн. або на 18,89 %.

- фінансовий результат до оподаткування зріс на 30 тис. грн. або на 23,08 %. Це відбулося за рахунок змін фінансового результату від іншої діяльності, який збільшився на 56 тис. грн.

- зменшення обсягу виробництва призвело до зростання показника матеріаловіддачі продукції на 0,369 грн. або 36,64%. Матеріаломісткість продукції навпаки зменшилась на 0,266 грн.

- середньооблікова кількість персоналу не змінилася, але продуктивність праці в 2020 році зменшилась на 1709,9 грн. Фонд оплати праці також зменшився на 328 тис грн. або на 7,69%.

- середньорічна вартість основних засобів значно зменшилась у звітному році на 1691,5 тис. грн. або на 22,30 %, ці зміни не принесли позитивного результату.

- фондівіддача по продукції зросла на 1.078 грн. Це говорить про те, що застосування нового обладнання дає очікуваний приріст виробництва Але підприємству слід переглядати ефективність використання працівниками виробничого обладнання, чи не потрібна йому модернізація, щоб зменшити кількість можливого браку та прискорити виробничий процес.

Організація бухгалтерського обліку у ТОВ «Чорноморська іграшка» є задовільною. Наявність достатньої кількості працівників у бухгалтерії дозволяє ефективно розподілити посадові обов'язки задля оперативного та повного відо-

браження господарських операцій на підприємстві. Розподіл обов'язків за об'єктами обліку надає працівнику можливість займатися контролем саме своєї сфери, у якій він має найбільші знання та досвід.

Підприємство веде управлінський, фінансовий та податковий облік за автоматизованою формою, користуючись програмами «1С: Бухгалтерія 7», «М.Е.Дос», «ЛІГА:ЗАКОН» та програмами MS Office: MS Word та MS Excel.

Інформаційний масив щодо обліку основних засобів в автоматизованому програмному продукту «1С: Бухгалтерія 7. Редакція 2.0» забезпечує, як вимоги обліку, так і функції управління (відновлення основних засобів за їх матеріально-речовим складом і кількістю відокремлених об'єктів), при надходженні та реалізації яких приймаються відповідні облікові рішення.

Проведена аудиторська перевірка забезпечує обґрунтовану підставу для висловлення думки. За результатами співставлення даних фінансової звітності з даними бухгалтерського обліку суттєвих відхилень не виявлено, перевірена фінансова інформація ТОВ «Чорноморська іграшка» відображена справедливо та достовірно, відповідає нормативним вимогам щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні.

В умовах конкурентної боротьби для підприємств особливий інтерес має процес проектування інформаційних потоків про доходи і витрати. Запровадження правильного обліку фінансових результатів забезпечить раціональну побудову інформаційної системи підприємства та сприятиме вдосконаленню управління фінансовими результатами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” : від 16.07.1999 р. № 996-XIV (із змінами та доповненнями). веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність”: від 16.04.1991 р. № 959- XII (із змінами та доповненнями). веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 - IV. веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Цивільний Кодекс України № 435-IV від 16 січ. 2003 р. веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності". веб-сайт. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE22868>
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" Затверджено Наказом Міністерства фінансів України N 290 від 29.11.99 (із змінами та доповненнями). веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" Затверджено Наказом Міністерства фінансів України N 318 від 31.12.99 (із змінами та доповненнями). веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
9. Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток" Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 року N 353 (із змінами та доповненнями). веб-сайт. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/REG5238>
10. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. М-вом фінансів Украї-

ни 30 лист. 1999 р.: [за станом на 10 січня 2012 р.] // Законодавство України. веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

12. . Пархоменко Н.М. Методичні особливості визначення фінансових результатів / Н.М. Пархоменко // Технічний прогрес та ефективність 106 виробництва : вісн. Харків. держ. політех. ун-ту. – 2006. – Вип. 122, ч. 3. – С. 65–67.

13. Бенько М. М. Новітні інформаційні технології в бухгалтерському обліку. Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна. 2011. Вип. 35. С. 29- 33.

14. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / Ф.Ф. Бутинець - Житомир: ПП «Рута», 2013. – 608 с.

15. Власюк Г.В. Проблеми та напрями вдосконалення обліку фінансових результатів. // Держава та регіони. – 2009. - №6. – с.60 – 64.

16. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / О.О. Вороніна. – Х., 2009. – 23 с.

17. Галенко О.М. Комплексна модель аналізу діяльності підприємств з метою упередження банкрутства // Науково-практичний збірник - К.: КНДУ «НДІРоМ». – 2012. –148 с.

18. Гарасим П. М., Журавель Г. П., Хомин П. Я. Курс фінансового обліку. Навч. посібник.- К.: Знання,2007. - 566с.

19. Гаращенко О.В. Облік і аналіз формування фінансових результатів та розподілу / О. В. Гаращенко // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2010. – Т. 2, вип. 195. – С. 15– 18с

20. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. - К.: Лібра,2008.

21. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2001. 400 с.

22. Дерій В. Проблеми обліку витрат і доходів підприємства та перспективи їх вирішення в Україні// Бухгалтерський облік і аудит.–2008.–№4.–С. 7 – 11.

23. Захарченко В.О. Систематизація методів оцінки фінансового стану підприємства / В.О. Захарченко // Фінанси України. – 2013. – №1. – С. 137–144.

24. Карп'як Я. С. Організація бухгалтерського обліку витрат, доходів і фінансових результатів суб'єкта господарювання: навч. посіб. / Нац. ун-т «Львівська політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 180 с.

25. Ковальчук О.В. Удосконалення методики обліку фінансових результатів.// Інвестиції:практика та досвід. – 2008. - №7. – с. 30 – 31.

26. Кочетова О. І. Управління фінансовими результатами підприємств України. Тези доповідей I Всеукраїнської науково-теоретичної інтернетконференції студентів і аспірантів. Миколаїв: МНАУ, 2013. С. 22-23.

27. Лебедзевич Я. В. Особливості обліку фінансових результатів діяльності в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем. Вісник ЖІТІ. Економічні науки. 2002. № 20. С. 151-156.

28. Лишиленко О. Напрями вдосконалення обліку та аудиту фінансових результатів. Бухгалтерський облік і аудит. 2011. № 6. С. 16-23.

29. Озеренець М.С. Проблеми обліку фінансового результату промислового підприємства / М. С. Озеренець // Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством: матеріали студентської науково-практичної конференції присвяченої Дням науки в Чортківському інституті підприємництва і бізнесу, ТНЕУ. – 9 квітня 2013 р. – Збірник матеріалів: Чортків, ТНЕУ. – 2013. – С. 51.

30. Патарідзе-Вишинська М. В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід. Економіка. Управління. Інновації. 2010. № 2. URL: <http://nbuv.gov.ua>.

31. Пісьмаченко Л.М., Гнезділова О.М. Шляхи вдосконалення обліку фінансових результатів та їх відображення у фінансовій звітності підприємства// Держава та регіони. – 2008. - №3. – с. 195 – 198.

32. Побережець О.В. Теоретико-методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства: монографія / О.В. Побережець. – Херсон: Видавництво: Грінь Д.С., 2016. – 500 с.
33. Прохар Н. В., Ночовна Ю. О. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. 257 с.
34. Рета М. В., Пляка Г. О. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. Вісник НТУ «ХПІ». 2015. № 25 (1134). С. 25-34.
35. Скасюк Р. В. Сутність і значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств. веб-сайт. URL: http://www.nbuu.gov.ua/portal1/natura1/npkntu_e
36. Сопко В Завгородній В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник. — К.: Кнеу, 2000. — 260 с.
37. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства.- Львів: ЛБІНБУ, 2000. – 485 с.
38. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність / Н. М. Ткаченко: підручник. – 5-те вид. допов. і перероб. – К. : Алерта, 2011. – 976 с.
39. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. 6-те вид. Київ: Алерта, 2015. 976 с.
40. Хомин П Облікове забезпечення звітності про фінансові результати має бути методично обґрунтованим. / П. Хомин // Бухгалтерський облік і аудит. – 2004 – №6. – С.9–15.
41. Чернелевский Л.М., Михайленко О.В.Економічний аналіз на підприємствах харчової промисловості: Навч. посібник. – К.: 2000– 179 с.
42. Чеснакова Л. С., Алексеєва А. В., Масалітіна В. В.. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. / Київський національний торговельно- економічний ун-т. - К. : КНТЕУ, 2009. - 397с.

43. Шеремет А.Д. Теория экономического анализа. Учебник. – М.: Инфа. – 2002 – 333 с.

44. Шипіна С. Б. Сутність поняття «фінансові результати» як об'єкта бухгалтерського обліку. Вісник ЖДТУ. 2012. № 1 (59). С. 229-232.

45. Шлапак Д. В., Селіванова Н. М. Фінансові результати діяльності підприємства: сутність, порядок формування та відображення в обліку. Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України: матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. Одеса, 2016. С. 85-88.

ДОДАТОК А

Порядок заповнення Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) і відповідність реєстрів бухгалтерського обліку рядкам ф. № 2

Найменування статті	Код рядка	Джерело інформації для заповнення	Примітка
Розділ І. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Обороти за Дт субрах. 701, 702 і 703 з Кт субрах. 791 мінус оборот за Кт субрах. 704 з Дт субрах. 791	Відображають чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг, тобто дохід (виручку) від реалізації за вирахуванням: — наданих знижок; — вартості повернених раніше проданих товарів; — непрямих податків (ПДВ, акцизного податку); — інших податків і зборів, що сплачуються з обороту; — доходів, які за договорами належать комітентам
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Обороти за Кт субрах. 901, 902, 903 з Дт субрах. 791	Відображають виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів. Показник наводять у дужках
Валові:			
прибуток	2090	Ряд. 2000 - ряд. 2050	Додатний результат
збиток	2095		Від'ємний результат. Наводять у дужках
Інші операційні доходи	2120	Обороти за Дт рах. 71 з Кт субрах. 791	Відображають суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а саме дохід від: — операційної оренди активів (якщо оренда не є основним видом діяльності); — операційних курсових різниць; — відшкодування раніше списаних активів; — роялті; — процентів, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках у банках або депозитних рахунках до запитання; — реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, і груп вибуття; — списання кредиторської заборго-
		Ряд. 2120 \geq ряд. 2121 + ряд. 2122 + ряд. 2123	

			ваності; — отриманих безоплатно оборотних активів; — визнаних штрафів, пені, неустойки тощо
<i>Додатковий рядок</i> (Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю)	2121	Обороти за Кт субрах. 710 (крім доходу від первісного визнання біологічних активів і сільгосппродукції)	Наводять дохід від зміни вартості активів (інвестиційної нерухомості, біологічних активів тощо), які оцінюються за справедливою вартістю (у тому числі з ряд. 2120). Не бере участі в розрахунку фінансового результату
<i>Додатковий рядок</i> (Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції)	2122	Обороти за Кт субрах. 710 з Дт рах. 23 (у частині доходів від первісного визнання біологічних активів і сільгосппродукції)	Відображають дохід від первісного визнання біологічних активів і сільгосппродукції, одержаних у результаті сільськогосподарської діяльності (у тому числі з ряд. 2120). Не бере участі в розрахунку фінансового результату
<i>Додатковий рядок</i> (Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування)	2123	Обороти за Кт рах. 71 з Дт субрах. 481	Показують окремо дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування відповідно до ПКУ (у тому числі з ряд. 2120). Не бере участі в розрахунку фінансового результату
Адміністративні витрати	2130	Обороти за Кт рах. 92 з Дт субрах. 791	Відображають загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства. Показник наводять у дужках
Витрати на збут	2150	Обороти за Кт рах. 93 з Дт субрах. 791	Наводять витрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), — витрати на утримання підрозділів, що займаються збутом продукції (товарів, робіт, послуг), рекламу, доставку продукції споживачам тощо. Показник наводять у дужках
Інші операційні витрати	2180	Обороти за Кт рах. 94 з Дт субрах. 791	У цьому рядку відображають: — собівартість реалізованих виробничих запасів, необоротних активів, утримуваних для продажу, і груп вибуття; — відрахування на створення резерву сумнівних боргів і суми списаної понад резерв безнадійної дебіторської заборгованості; — втрати від операційних курсових різниць; — втрати від знецінення запасів;
		Ряд. 2180 \geq ряд. 2181 + ряд. 2182	

			— визнані економічні (фінансові) санкції; — відрахування на забезпечення майбутніх операційних витрат; — інші витрати, що виникають у процесі операційної діяльності підприємства (крім витрат, які включають до собівартості продукції, товарів, робіт, послуг). Показник наводять у дужках
<i>Додатковий рядок</i> (Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю)	2181	Обороти за Дт субрах. 940 (крім витрат від первісного визнання біологічних активів і сільгосппродукції)	Відображають витрати від зміни вартості активів (інвестнерухомості, біологічних активів), які оцінюються за справедливою вартістю (у тому числі з ряд. 2180). Показник наводять у дужках. Не бере участі в розрахунку фінансового результату
<i>Додатковий рядок</i> (Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції)	2182	Обороти за Дт субрах. 940 з Кт рах. 23 (у частині витрат від первісного визнання біологічних активів і сільгосппродукції)	Відображають витрати від первісного визнання біологічних активів і сільгосппродукції, отриманих у результаті сільськогосподарської діяльності (у тому числі з ряд. 2180). Показник наводять у дужках. Не бере участі в розрахунку фінансового результату
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	Ряд. 2090 + ряд. 2120 -	Додатний результат
збиток	2195	ряд. 2130 - ряд. 2150 - ряд. 2180 або ряд. 2120 - ряд. 2095 - ряд. 2130 - ряд. 2150 - ряд. 2180	Від'ємний результат. Наводять у дужках
Дохід від участі в капіталі	2200	Обороти за Дт рах. 72 з Кт субрах. 792	Відображають дохід, отриманий від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведуть за методом участі в капіталі
Інші фінансові доходи	2220	Обороти за Дт рах. 73 з Кт субрах. 792	Наводять дивіденди, проценти (у тому числі отримані за строковими депозитними вкладками) та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі)
Інші доходи	2240	Обороти за Дт рах. 74 з Кт субрах. 793	У цьому рядку відображають дохід від: — реалізації фінансових інвестицій; — неопераційних курсових різниць; — зміни балансової вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю (крім
		Ряд. 2240 ≥ ряд. 2241	

			підприємств, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами). Також тут наводять інші доходи, що виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства
Додатковий рядок (Дохід від благодійної допомоги)	2241	Обороти за Кт рах. 74 з Дт субрах. 483	Відображають окремо дохід від отриманої у вигляді грошових коштів (товарів, робіт, послуг) благодійної допомоги, яка відповідно до законодавства звільняється від обкладення ПДВ (у тому числі з ряд. 2240). Не бере участі в розрахунку фінансового результату
Фінансові витрати	2250	Обороти за Кт рах. 95 з Дт субрах. 792	Показують витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані з позиками (крім фінансових витрат, які включають до собівартості кваліфікаційних активів згідно з <u>П(С)БО 31</u>). Показник наводять у дужках
Втрати від участі в капіталі	2255	Обороти за Кт рах. 96 з Дт субрах. 792	Відображають збиток, понесений у зв'язку з інвестиціями в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведуть за методом участі в капіталі. Показник наводять у дужках
Інші витрати	2270	Обороти за Кт рах. 97 з Дт субрах. 793	У цьому рядку відображають: — собівартість реалізації фінансових інвестицій; — втрати від неопераційних курсових різниць; — втрати від уцінки фінансових інвестицій і необоротних активів; — витрати підприємств (крім тих, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами) від зміни балансової вартості фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю; — інші витрати, що виникають у процесі господарської діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства. Показник наводять у дужках
Додатковий рядок (Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті)	2275	Відображають прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті. Цю величину розраховують відповідно до вимог <u>П(С)БО 22</u> . Зазначений рядок заповнюють підприємства, які згідно з чинним законодавством зобов'язані оприлюд-	

		нювати річну фінансову звітність (див. с. 5). Суму збитку наводять у дужках	
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	Ряд. 2190 + ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 - ряд. 2250 - ряд. 2255 - ряд. 2270 ± ряд. 2275 або ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 - ряд. 2195 - ряд. 2250 - ряд. 2255 - ряд. 2270 ± ряд. 2275	Додатний результат
збиток	2295		Від'ємний результат. Наводять у дужках
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	Обороти за Кт рах. 98 з Дт рах. 79	Відображають суму витрат з податку на прибуток, визначену згідно з <u>П(С)БО 17</u> . Показник наводять у дужках
		Обороти за Кт рах. 79 з Дт рах. 98	Наводять суму доходу з податку на прибуток підприємства відповідно до <u>П(С)БО 17</u>
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	Відображають єдиний показник, що включає: 1) прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування; 2) прибуток (збиток) від переоцінки необоротних активів і груп вибуття, які утворюють припинену діяльність та оцінюються за чистою вартістю реалізації. Показник визначають відповідно до <u>П(С)БО 27</u> . Суму збитку наводять у дужках	
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	Ряд. 2290 ± ряд. 2300 ± ряд. 2305 або ряд. 2295 ± ряд. 2300 ± ряд. 2305	Додатний результат
збиток	2355		Від'ємний результат. Наводять у дужках
Розділ II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	Обороти за Кт субрах. 411 і 412 мінус обороти за Дт субрах. 411 і 412	Показують суму зміни власного капіталу за рахунок дооцінки (уцінки) основних засобів і нематеріальних активів, переоцінених відповідно до <u>П(С)БО 7</u> і <u>П(С)БО 8</u> . Від'ємний результат наводять у дужках (вираховують)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	Обороти за Кт субрах. 413 мінус обороти за Дт субрах. 413	Відображають суму зміни власного капіталу за рахунок дооцінки (уцінки) фінансових інструментів, переоцінених відповідно до <u>П(С)БО 13</u> . Від'ємний результат наводять у дужках (вираховують)
Накопичені курсові різниці	2410	Обороти за Кт субрах. 423 мінус обороти за Дт субрах. 423	Наводять суму зміни додаткового капіталу за рахунок накопичених курсових різниць, визначених згідно

			з П(С)БО 21. Від’ємний результат наводять у дужках (вираховують)
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	2415	Обороти за Кт рах. 41 і 42 мінус обороти за Дт рах. 41 і 42 (у частині частки іншого сукупного доходу асоційованих, дочірніх і спільних підприємств)	Відображають частку іншого сукупного доходу асоційованих, дочірніх і спільних підприємств, облік фінансових інвестицій у яких ведуть за методом участі в капіталі. Від’ємний результат наводять у дужках (вираховують)
Інший сукупний дохід	2445	Обороти за Кт субрах. 414, 424, 425 мінус обороти за Дт субрах. 414, 424, 425 (крім змін капіталу за рахунок операцій з власниками)	Наводять інші зміни у власному капіталі, що не належать до операцій з власниками, не включені до фінансових результатів підприємства у звітному періоді (не відображені на рах. 79) і не можуть бути наведені в інших статтях розділу II форми № 2. Наприклад, тут відображають вартість безоплатно отриманих необоротних активів. Від’ємний результат наводять у дужках (вираховують)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	Алгебраїчна сума ряд. 2400 — 2445	
Податок на прибуток, пов’язаний з іншим сукупним доходом	2455	Відображають суму податку на прибуток, пов’язаного з іншим сукупним доходом	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	Ряд. 2450 ± ряд. 2455	
Сукупний дохід	2465	Алгебраїчна сума ряд. 2460 і 2350 (або 2355)	
Розділ III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	Обороти за Дт рах. 80 або обороти за Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 (за винятком собівартості реалізованих запасів і товарів) з Кт рах. 20, 21, 22, 28	
Витрати на оплату праці	2505	Обороти за Дт рах. 81 або обороти за Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 з Кт рах. 66 і субрах. 471 (у частині сум забезпечень на виплату відпускних), 477 (у частині забезпечень на матеріальне заохочення)	
Відрахування на соціальні заходи	2510	Обороти за Дт рах. 82 або обороти за Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 з Кт рах. 65 і субрах. 471 (у частині сум страхових внесків від забезпечень на оплату відпусток), 472, 477 (у частині сум страхових внесків від забезпечень на матеріальне заохочення)	
Амортизація	2515	Обороти за Дт рах. 83 або обороти за Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 з Кт рах. 13	
Інші операційні витрати	2520	Обороти за Дт рах. 84 або обороти за Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 (за винятком собівартості реалізованих товарів і запасів) з Кт рах. 20, 21, 22, 28, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 50, 51, 60, 62, 63, 64, 65, 68, субрах. 473, 474	

Разом	2550	Ряд. 2500 + ряд. 2505 + ряд. 2510 + ряд. 2515 + ряд. 2520
Розділ IV. Розрахунок показників прибутковості акцій		
Середньорічна кількість простих акцій	2600	\sum (Кількість простих акцій в обігу x Кількість днів (місяців), протягом яких акції перебували в обігу : Кількість днів (місяців) у звітному році)
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	Ряд. 2600 форми № 2 + Середньорічна кількість простих акцій, які надійдуть в обіг у разі конвертації всіх розбавляючих потенційних простих акцій
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(Ряд. 2350 (або ряд. 2355) форми № 2 - Дивіденди на привілейовані акції) : Ряд. 2600 форми № 2
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	Скоригований чистий прибуток (збиток) : Ряд. 2605 форми № 2
Дивіденди на одну просту акцію	2650	Сума оголошених дивідендів : Кількість простих акцій, за якими виплачують дивіденди

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК
про фінансову звітність
ТОВ «Чорноморська іграшка»
станом на 31.12.2020 року

1.1. Основні відомості про аудитора

Незалежний аудитор Свідоцтво № 7358 про внесення до реєстру аудиторських фірм та аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги, видане за рішенням № 358 Аудиторської палати України.

Аудитор Пелешук М.А. сертифікат серія А № 017358, виданий Рішенням Аудиторської палати України за № 358 від 01.09.2020 року. Термін дії сертифікату до 1 вересня 2025 року.

Місце проживання: м. Одеса, вул. Канатна, 112.

Телефон: 8 (048) 712-42-75.

Дата видачі аудиторського висновку: 09 вересня 2023 року.

1.2. Основні відомості про Компанію

Організація ТОВ "ЧОРНОМОРСЬКА ІГРАШКА" зареєстрована 12.06.1997 за юридичною адресою Україна, 65098, Одеська обл., місто Одеса, ВУЛИЦЯ СТОВПОВА, будинок 17. Керівником організації є ЗЕЛЕНЯК ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ. Розмір статутного капіталу складає 13 737 592,74 грн.. На момент останнього оновлення даних 19.09.2023 стан організації - Не перебуває в процесі припинення.

Повне найменування юридичної особи
(станом на 1.09.2023)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ЧОРНОМОРСЬКА ІГРАШКА

Скорочена назва ТОВ "ЧОРНОМОРСЬКА ІГРАШКА"

Статус юридичної особи (станом на 1.09.2023) Не перебуває в процесі припинення

Код ЄДРПОУ 05502858

Дата реєстрації 12.06.1997 (26 років 3 місяці)

Уповноважені особи ЗЕЛЕНЯК ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ

Розмір статутного капіталу 13 737 592,74 грн.

Організаційно-правова форма Товариство з обмеженою відповідальністю

Форма власності Недержавна власність

Види діяльності

Основний:

25.61 Оброблення металів та нанесення покриття на метали

Інші:

- 17.22 Виробництво паперових виробів господарсько-побутового та санітарно-гігієнічного призначення
- 22.21 Виробництво плит, листів, труб і профілів із пластмас
- 22.22 Виробництво тари з пластмас
- 25.92 Виробництво легких металевих паковань

- 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля
- 49.41 Вантажний автомобільний транспорт
- 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
- 35.14 Торгівля електроенергією
- 35.11 Виробництво електроенергії

Місцезнаходження Україна, 65098, Одеська обл., місто Одеса, ВУЛИЦЯ юридичної особи: СТОВПОВА, будинок 17

1.3. Основні відомості про умови договору на проведення аудиту

Дата та номер договору на проведення аудиту: № 10/05 від 10.05.2023 р..

Дата початку та дата закінчення проведення аудиту: 31.08.2022 – 09.09.2023 р.

Масштаб проведення аудиту: перевірка достовірності фінансової звітності за 12 місяців 2020 року.

На думку аудитора, проведена аудиторська перевірка забезпечує достовірну та достатню основу для аудиторського висновку.

1.4. Змістова частина

До перевірки надана наступна документація:

- фінансова звітність.

Перевіркою охоплені наступні питання:

- облік основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей;

- облік формування складу витрат на виробництво;

- облік коштів і розрахунків;

- облік реалізації товарів і послуг,

- облік фінансових результатів;

- правильність розподілу прибутку відповідно до Статуту;

- наявність спеціальних і цільових фондів, їх формування і використання відповідно до чинного законодавства;

- відповідність бухгалтерського обліку вимогам законодавства.

Мною, незалежним аудитором Андрєвою М.В., проведена перевірка у відповідності з вимогами Законів України “Про господарські товариства”, “Про цінні папери та фондову біржу”, “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, “Міжнародних стандартів аудиту”, прийнятих Рішенням Аудиторської палати України (Протокол засідання АПУ № 122 від 18.04.2003 року), Положення про подання річного звіту закритими акціонерними товариствами до ДКЦПФР, затверджене рішенням ДКЦПФР 03.06.2003 року за № 227 та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 25.06.2003 року за № 515/7836, Рішення ДКЦПФР України від 17.11.2004 року № 485 “Про схвалення Методичних рекомендацій щодо визначення вартості чистих активів акціонерних товариств”, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку та інших законодавчих та нормативних актів.

Висновок сформований у відповідності:

- до вимог до аудиторського висновку, який подається до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку при реєстрації інформації та випуску цінних паперів, а також при поданні регулярної інформації акціонерними товариствами-емітентами облігацій (крім комерційних банків), затверджених рішенням ДКЦПФР від 25.01.2001 року № 5 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 15 лютого 2001 року за № 139/5330 зі змінами і доповненнями (для акціонерних товариств);

- до вимог Міжнародних стандартів аудиту №700 “Аудиторський висновок про фінансову звітність” та № 800 “Аудиторський висновок при виконанні завдань з аудиту спеціального призначення”. Ці стандарти зобов’язують аудиторів планувати і здійснювати аудиторську перевірку так, щоб одержати обґрунтовану впевненість у тому, що фінансові звіти не містять суттєвих викривлень.

Розмір суттєвості помилки (невідповідності даних обліку акціонерного товариства даним його звітності) у відповідності з вимогами національного нормативу аудиту № 11 “Суттєвість та її взаємозв’язок з ризиками аудиторської перевірки ” прийнято у розмірі 1,0 тис.грн.

Висловлення думки аудитора стосовно розкриття інформації щодо показників фінансово-господарської діяльності у фінансовій звітності відповідно до встановлених нормативів. Фінансово-господарська діяльність ТОВ «Чорноморська іграшка» здійснюється відповідно до чинного законодавства, прийнята система бухгалтерського обліку відповідає вимогам законодавчих і нормативних актів. Фінансова звітність складена за даними обліку і достовірно відображає у всіх істотних аспектах фактичний фінансово-господарський стан підприємства станом на 31.12.2020 р. за результатами операцій за період з 01.01.2020 р. по 31.12.2020 р.

Фінансова звітність за 12 місяців 2020 року складена відповідно до вимог національних нормативів (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні.

Дані, відображені в Балансі, підтверджуються залишками на рахунках активів і зобов’язань. Аналіз статей Звіту про фінансові результати дає реальну інформацію про доходи і витрати, про прибутки і збитки, отримані внаслідок діяльності підприємства за звітний період.

Бухгалтерський облік ТОВ «Чорноморська іграшка» ведеться згідно з Законом “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та з Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік ТОВ «Чорноморська іграшка» забезпечує своєчасне та повне відображення всіх господарських операцій за відповідними рахунками і параметрами та надання необхідної інформації користувачам про стан активів, зобов’язань, результати фінансової діяльності та інших показників.

Облікова політика визначена підприємством самостійно і затверджена Наказом № 1 від січня 2016 р. У даному наказі відображена методологія ведення бухгалтерського обліку та надання інформації у фінансових звітах, які від-

повідують вимогам П(С)БО і найбільше адаптовані до діяльності підприємства. За період, що перевірявся, облікова політика підприємства не змінювалась.

На підприємстві застосовується автоматизована система обліку.

1.5. Висловлення думки стосовно розкриття підприємством інформації про деякі показники фінансово-господарської діяльності у фінансовій звітності відповідно до встановлених нормативів

1.5.1 Думка аудитора стосовно розкриття інформації про активи відповідно до встановлених нормативів

Майно підприємства складається з основних засобів та обігових коштів, а також цінностей, вартість яких відображена в балансі ТОВ «Чорноморська іграшка», що надана в балансі, є повною, правдивою та відповідає національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку.

Оцінка та класифікація активів за статтями балансу відповідає вимогам НП(С)БО № 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”, П(С)БО № 7 “Основні засоби”, П(С)БО № 8 “Нематеріальні активи”, П(С)БО № 9 “Запаси”, П(С)БО № 10 “Дебіторська заборгованість” та прийнятій обліковій політиці.

Облік необоротних і оборотних активів

Нематеріальні активи. Нематеріальні активи відображаються у балансі ТОВ «Чорноморська іграшка» за первісною вартістю з вирахуванням накопиченої амортизації. Накопичена амортизація нараховується на підставі П(С)БО №8 шляхом застосування прямолінійного методу амортизації.

Залишкова вартість нематеріальних активів станом на 31.12.2020 р. складала 337 тис. грн. (первісна вартість – 362 тис. грн., накопичена амортизація – 25 тис. грн.).

Станом на 31.12.2020 р. вартість незавершених капітальних інвестицій складала 119 тис.грн.

Основні засоби. У статті „Основні засоби” відображається вартість необоротних активів, які відповідають визначенню основних засобів згідно П(С)БО 7 „Основні засоби”.

Основні засоби оприбутковуються за первісною вартістю – історична (фактична) собівартість основних засобів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) основних засобів або нематеріальних активів. Первісна вартість також включає в себе усі витрати, що пов’язані з доставкою, установкою, введенням в експлуатацію. Аналітичний облік основних засобів ведеться по кожному інвентарному об’єкту, з застосуванням інвентарних карток, в яких є інформація про первісну вартість, інвентарний номер, знос.

На підприємстві застосовується прямолінійний метод розрахунку зносу (амортизації) основних засобів, визначений Податковим Кодексом України. Протягом року метод амортизації не змінювався.

Залишкова вартість основних засобів станом на 31.12.2020 р. складала 5092 тис. грн. (первісна вартість – 30262 тис. грн., знос – 25170 тис. грн.).

Довгострокові біологічні активи. Рядок 1020 “Довгострокові біологічні активи” балансу призначений для відображення вартості довгострокових біологічних активів, облік яких ведеться за П(С)БО 30 “Біологічні активи”. Довгострокові біологічні активи обліковуються за первісною вартістю, у цій статті наводиться їх залишкова вартість, яка включається до підсумку балансу, при цьому у додаткових статтях окремо наводяться їх первісна вартість та сума накопиченої амортизації (у дужках).

Довгострокових біологічних активів у ТОВ «Чорноморська іграшка» протягом періоду, що перевірявся, не було.

Фінансові вкладення. За статтею балансу „Довгострокові фінансові інвестиції”:

– які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств, товариство обліковує за вартістю, що визначається з урахуванням зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування, крім тих, що є результатом операцій між інвестором і об'єктом інвестування.

– інші – товариство обліковує вартість фінансових вкладень у прості іменні акції інших підприємств.

Довгострокових фінансових вкладень у ТОВ «Чорноморська іграшка» протягом періоду, що перевірявся, не було.

Облік фінансових вкладень ТОВ «Чорноморська іграшка» відповідає вимогам П(С)БО 12 „Фінансові інвестиції”.

Запаси. Облік товарно-матеріальних цінностей у ТОВ «Чорноморська іграшка» відповідає вимогам П(С)БО 9 „Запаси”.

Запаси відображаються в обліку по найменшій з оцінок згідно з принципом обачності, - по історичній собівартості або чистій вартості реалізації.

Первісна вартість запасів визначена з урахуванням всіх витрат, безпосередньо зв'язаних з їх придбанням.

Оцінка запасів на дату балансу здійснюється згідно з прийнятою на підприємстві обліковою політикою.

Балансова вартість запасів станом на 31.12.2020 р. склала 12554 тис. грн.

Дебіторська заборгованість

Облік дебіторської заборгованості ТОВ «Чорноморська іграшка» відповідає вимогам П(С)БО 10 „Дебіторська заборгованість”.

Дебіторська заборгованість відображена в балансі розгорнуто за статтями активу та має наступну структуру.

<i>Найменування показника</i>	<i>31.12.2020 р., тис. грн.</i>
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	10425
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	
- за виданими авансами	916
- з бюджетом	72
- за розрахунками із внутрішніх розрахунків	
Інша поточна дебіторська заборгованість	5
<i>Разом</i>	11418

Довгострокова дебіторська заборгованість станом на 31.12.2020р. відсутня.

Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів відсутня.

Гроші та їх еквіваленти. Облік касових операцій підприємством здійснюється у відповідності з Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, яке Затверджено Постановою НБУ від 15.12.2004 р. №637.

Відображення безготівкових розрахункових операцій грошовими коштами задовольняє вимогам Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затвердженої Постановою НБУ від 21.01.2004 р. № 22.

Сальдо по грошовим коштам підтверджено виписками банків.

Загальна сума грошових коштів у національній валюті, що обліковується на рахунках підприємства, станом на 31.12.2020 р. складає 876 тис. грн.

Витрати майбутніх періодів. Основні характеристики витрат наведено у П(С)БО 16. Зокрема, витрати підприємства є витратами того періоду, в якому визнається дохід, для отримання якого вони понесені. А серед тих, які не визнаються витратами, — авансування запасів, робіт, послуг (п. 7 та пп. 9.2 цього П(С)БО).

Визначення витрат майбутніх періодів наведено у п. 2.36 Методрекомедацій № 433 та Інструкції № 291 — це витрати поточного або попередніх звітних періодів, що належать до наступних звітних періодів.

Витратам майбутніх періодів властиві такі ознаки:

- понесені у звітному періоді (є оплата та документальне підтвердження здійснення витрат);
- належать до майбутніх періодів. Доходи, пов'язані з такими витратами, виникнуть у наступних періодах, або сплата таких платежів пов'язана з майбутніми періодами.

Витрати майбутніх періодів станом на 31.12.2020р. відсутні.

Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття станом на 31.12.2020 р. у ТОВ «Чорноморська іграшка» відсутні.

Аудитор підтверджує, що розмір, класифікація та оцінка активів у ТОВ «Чорноморська іграшка» відповідає національним стандартам бухгалтерського обліку та прийнятій обліковій політиці підприємства.

1.5.2 Думка аудитора стосовно розкриття інформації про зобов'язання

відповідно до встановлених нормативів

Визнання, облік та оцінка зобов'язань на підприємстві здійснюються відповідно до П(С)БО № 11 "Зобов'язання".

Класифікація зобов'язань проведена вірно.

Облік поточних зобов'язань

Короткострокові кредити банків станом на 31.12.2020р. відсутні.

Поточна кредиторська заборгованість відображена в балансі вірно і станом на 31.12.2020 р. складає 2341 тис. грн. та має наступну структуру

<i>Найменування показника</i>	<i>31.12.2020р., тис. грн.</i>
Поточна кредиторська заборгованість за:	
– довгостроковими зобов'язаннями	
– товари, роботи, послуги	1906
– розрахунками з бюджетом	33
– у тому числі з податку на прибуток	
– розрахунками зі страхування	1
– розрахунки з оплати праці	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	4
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	225
Інші поточні зобов'язання	172
<i>Разом</i>	2341

Визнання, облік та оцінка зобов'язань здійснюються відповідно до П(С)БО № 11 "Зобов'язання". У фінансовій звітності вони відображені в повному обсязі.

1.5.3 Думка аудитора стосовно розкриття інформації про власний капітал відповідно до встановлених нормативів та стосовно сплати товариством з обмеженою відповідальністю статутного фонду (капіталу) у встановлені законодавством терміни

За 12 місяців 2020 року діяльність підприємства була прибутковою. Отриманий прибуток 129 тис. грн. З урахуванням прибутку минулих періодів загальний нерозподілений прибуток станом на 31.12.2020 р. склав 9249 тис. грн.

Власний капітал ТОВ «Чорноморська іграшка» станом на 31.12.2020 р. дорівнює 28089 тис. грн. і складається з:

<i>Найменування показника</i>	<i>31.12.2020 р., тис. грн.</i>
Зареєстрований (пайовий) капітал	13738
Капітал у дооцінках	4151
Додатковий капітал	529
Резервний капітал	422
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	9249
<i>Разом</i>	28089

Визначення власного капіталу, його структури та призначення проведено відповідно до вимог НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”.

1.5.4. Думка аудитора стосовно розкриття інформації щодо обсягу чистого прибутку

ТОВ «Чорноморська іграшка» формує склад витрат на виробництво відповідно до вимог П(С)БО № 16 «Витрати».

Ведення бухгалтерського обліку дає достовірну та повну картину витрат на виробництво, вимоги податкового законодавства в цілому дотримуються.

Фінансовий результат діяльності підприємства визначався відповідно до вимог положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 15 «Доход» і в цілому є достовірним.

За підсумками 12 місяців 2020 року прибуток ТОВ «Чорноморська іграшка» складає 129 тис. грн.

1.5.5. Аналіз показників ліквідності

Аналіз ліквідності підприємства здійснюється за даними балансу та дозволяє визначити спроможність підприємства сплачувати свої поточні зобов'язання. Аналіз ліквідності підприємства здійснюється шляхом розрахунку таких показників (коефіцієнтів): коефіцієнта загальної ліквідності (покриття), коефіцієнта швидкої ліквідності, коефіцієнта абсолютної ліквідності та чистого оборотного капіталу.

За період, що перевірявся, спостерігається такий рух показників:

- *коефіцієнт ліквідності (покриття)* характеризує співвідношення між усіма поточними активами і короткостроковими зобов'язаннями. Даний показник на кінець звітного періоду становить 10,63 (норма 1-1,5). Це означає, що на кожну гривню поточних зобов'язань підприємство має 10,63 грн. активів.

- *коефіцієнт швидкої ліквідності* характеризує співвідношення між поточними активами за вирахуванням матеріальних запасів і короткостроковими зобов'язаннями. Коефіцієнт становить 5,27 на кінець періоду. Економічне значення цього коефіцієнта таке ж, як і попереднього, його нормативне значення дорівнює 1.

- *коефіцієнт абсолютної ліквідності* характеризує негайну готовність підприємства погасити свою заборгованість. За 12 місяців 2020 р. коефіцієнт складає 0,37. Нормативне значення коефіцієнту складає 0,2 - 0,25.

- *чистий оборотний капітал* розраховується як різниця між оборотними активами підприємства та його поточними зобов'язаннями. Його наявність та величина свідчать про спроможність підприємства сплачувати свої поточні зобов'язання та розширювати подальшу діяльність. На 31.12.2020 р. року цей показник дорівнює 22541 тис.грн.

Аналіз фінансової стійкості поданий у таблиці:

Показник	на 01.01.2020	на 31.12.2020
<i>Коефіцієнти ліквідності:(коефіцієнт покриття)</i>	6,00	10,63
<i>Коефіцієнт швидкої ліквідності</i>	2,74	5,27
<i>Коефіцієнт абсолютної ліквідності</i>	0,32	0,37
<i>Чистий оборотний капітал</i>	19440	22541

1.5.6. Аналіз показників фінансової стійкості

Аналіз фінансової стійкості підприємства здійснюється за даними балансу підприємства, характеризує структуру джерел фінансування ресурсів підприємства, ступінь фінансової стійкості та незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування діяльності. Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства здійснюється шляхом розрахунку таких показників (коефіцієнтів): коефіцієнт фінансової незалежності або автономії, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт структури капіталу (фінансування) та інші.

- *коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)* показує питому вагу власних коштів у загальній сумі ресурсів підприємства і становить на кінець звітного періоду 0,923. Це означає, що частина власного капіталу в загальній сумі фінансових ресурсів становить 92,3%. Підприємство вважається фінансово стійким, якщо значення коефіцієнта не менше за 0,5.

- *коефіцієнт фінансової стійкості* показує, яка частина поточних зобов'язань може бути погашена власним капіталом. Показник становить на кінець звітного періоду 0,802. Нормальне значення цього коефіцієнта не повинно перевищувати 1.

- *коефіцієнт концентрації позикового капіталу* характеризує частку позикових коштів у загальній сумі коштів, вкладених у майно підприємства. Чим нижче цей показник, тим стійкіше положення підприємства. На 31.12.2020 року цей показник дорівнює 0,083.

Аналіз фінансової стійкості поданий у таблиці:

Показник	на 01.01.2020	на 31.12.2020
<i>Чистий оборотний капітал</i>	19440	22541
<i>Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)</i>	0,872	0,923
<i>Коефіцієнт фінансової стійкості</i>	0,733	0,802
<i>Коефіцієнт концентрації позикового капіталу</i>	0,147	0,083

Проведений аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка» дозволяє зробити висновок, що фінансовий стан ТОВ в цілому є задовільним, і в зрівнянні з початком року 2020 р., ситуація залишається стабільною. Про що свідчать наведені в таблиці показники (за виконаними вище розрахунками): ми бачимо, що коефіцієнт автономії впродовж двох років знаходиться в межах норми, що свідчить про стабільність та фінансову незалежність підприємства від зовнішніх кредиторів. Коефіцієнт фінансової стійкості знаходився в межах норми (нижче 1) - на початок року - 0,733, на кінець року - 0,802. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу впродовж всього року знаходився нижче норми, що позитивно характеризує діяльність підприємства та свідчить про його стійке положення. Чистий оборотний капітал на кінець звітного року зменшився, але свідчить про те, що підприємство спроможне оплатити за рахунок оборотних активів свої короткострокові фінансові зобов'язання.

Висновок

Мною, незалежним аудитором Пелешуком М.А., проведено аудиторську перевірку у відповідності з вимогами та положеннями Закону України “Про аудиторську діяльність” та Міжнародними стандартами аудиту. Ці стандарти зобов’язують аудитора планувати і здійснювати аудиторську перевірку з метою одержання обґрунтованої впевненості в тому, що фінансова інформація не містить суттєвих викривлень. Аудит включає перевірку шляхом тестування доказів, які підтверджують суми й розкриття інформації у фінансових звітах товариства.

Аудиторська перевірка також включає оцінку застосованих принципів бухгалтерського обліку, здійснених управлінським персоналом, а також оцінку загального подання фінансових звітів.

Вважаю, що проведена мною аудиторська перевірка забезпечує обґрунтовану підставу для висловлення думки.

На мою думку, за результатами співставлення даних фінансової звітності з даними бухгалтерського обліку суттєвих відхилень не виявлено, перевірена фінансова інформація ТОВ «Чорноморська іграшка» відображена справедливо та достовірно, відповідає нормативним вимогам щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні.

Оскільки аудитор не приймав участь у проведенні фактичної інвентаризації активів та зобов’язань підприємства, вважаю за можливе надати умовно-позитивний аудиторський висновок щодо діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка».

Валюту балансу ТОВ «Чорноморська іграшка» станом на звітну дату у сумі 30430 тис.грн. підтверджую.

*Незалежний аудитор
(сертифікат серії А № 017358 від 01.09.2020)*

Пелешук М.А.